

OPINNÄYTETYÖ

Haavematalla maailmalla

Kansainvälisen nuorisotoiminnan kehittäminen nuorisokeskus
Marttisessa

Jenna Lukkari

Yhteisöpedagogi, AMK

(210 op)

11/2021

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Jenna Lukkari

Opinnäytetyön nimi: Haavematalla maailmalla, Kansainvälisen nuorisotoiminnan kehittäminen nuorisokeskus Marttisessa

Sivumäärä: 57 ja 9 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Maarit Honkonen-Seppälä

Työn tilaaja(t): Nuorisokeskus Marttinen

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tilaajana toimi nuorisokeskus Marttinen, joka sijaitsee Pirkkanmaalla Virroilla. Marttinen on yksi suomen yhdeksästä opetus- ja kulttuuriministeriön tukemista nuorisokeskuksista. Nuorisokeskukset ovat keskeinen toimija nuorisotyön kentällä ja ne toteuttavat kansainvälistä nuorisotyötä, nuorisovaihtoista kuntien kansainvälisen työn koordinointiin.

Työn tarpeesta minulle ilmaisi Marttisen kansainvälisen työn koordinaattori, jonka kanssa yhteistyössä sovimme opinnäytetyön aiheen ja aiherajauksen. Työn tavoitteena oli aloittaa Marttisen nuorisotyön tiimin sitouttaminen kansainväliseen nuorisotyöhön, jota Marttinen tekee, ja kehittää myös konkreettinen menetelmä.

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi ohjelmakortti, joka kantaa nimeä haavematalla maailmalla. Ohjelmakortti on menetelmä toteuttaa kansainvälisyyskasvatusta ja kotikansainvälisyyttä. Ohjelmakortissa pyrittiin sen muokattavuuteen ja jatkokehittämiseen. Työssä toteutettiin myös osallistava esittely, jossa ohjelmakortti esiteltiin nuorisotyön tiimille ja sitouttaminen aloitettiin.

Tutkimusmenetelmänä toiminnallisen opinnäytetyön lisäksi käytettiin laadulliseen tutkimukseen sopivia menetelmiä eli benchmarking -menetelmää ja kyselyä. Benchmarkkauksen keinoin kartoitettiin muiden nuorisokeskusten toimintamalleja ja ajatuksia ja tätä tuettiin kyselyllä. Toisella kyselyllä kartoitettiin nuorisotyön tiimin ajatuksia osallistavan esittelyn ja ohjelmakortin onnistumista ja tavoitteiden täyttymistä. Työn tietoperustassa avataan kansainvälisyyttä, osallisuutta, oppimista ja viestintää.

Tavoitteita saavutettiin kyselyn tulosten ja tilaajalta saaman palautteen perusteella. Ohjelmakortti onnistui saavuttamaan muokattavuuden ja sovellettavuuden tai on valmis sellaisenaan.

Asiasanat: kansainvälisyys, nuorisotyö, nuorisokeskukset, koordinaattori, kansainvälisyyskasvatus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
The Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

Author: Jenna Lukkari

Title: Exploring the world, Development of international youth activities at the Marttinen Youth Center

Number of Pages: 57 and 9 attachment pages

Supervisor(s): Maarit Honkonen-Seppälä

Commissioned by: Youth Center Marttinen

This functional thesis was commissioned by the Marttinen Youth Center, which is located in Pirkanmaa in the city of Virrat. Marttinen is one of Finland's nine youth centers which is financially backed by the Ministry of education and culture. Youth centers are integral in the field of youth work, and they are involved in international youth work such as international youth exchanges and the coordination of international youth work of municipalities.

I was informed of the necessity of this thesis by the coordinator of international youth work from the Marttinen Youth Center. Working together we decided upon the subject and the scope of the thesis. The purpose of this study was to brief the Marttinen Youth work team on the role and the tasks of the international Coordinator. A secondary goal was to develop a concrete method on how to implement international education at the Marttinen Youth Center.

The thesis created a program card which is called Explore the world. The program card itself is a summary of instructions which aids youth workers to implement education of internationalism and internationality learned in one's own country. The program card was created for its customizability and further development. This thesis also implemented a participatory presentation where the program card was presented to the youth work team.

Alongside the functional thesis, benchmarking and surveys were used as qualitative research methods. Benchmarking was used to survey other Youth Centers in the hopes of understanding their operating models and thoughts regarding international youth work. Another survey was held for the youth work team which discussed the execution of the program card and its success, along with how well it fulfilled its objectives. The knowledge base of the thesis deals with internationalism, inclusion, learning and communication.

Based on the results of the survey and the feedback of the subscriber, the objectives of the program card were reached. The program card managed to achieve customizability and applicability, and the final product can also be used as it is. Based on the second survey, the operating model is an essential tool which could be applied by other Youth Centers too.

Keywords: internationality, youth work, youth centres, international education

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN TILAAJAN ESITTELY.....	8
	2.1 Nuorisokeskukset.....	8
	2.2 Nuorisokeskus Marttinen.....	9
	2.3 Kansainvälinen nuorisotyö Marttisissa.....	10
	2.4 Kansainvälisyyskoordinaattori.....	11
3	OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE.....	13
4	KEHITTÄMISPROSESSI	15
	4.1 Kehittämisprosessin perusteet.....	15
	4.2 Kehittämisprosessi opinnäytetyössäni	16
5	TIETOPERUSTA.....	21
	5.1 Kansainvälisyys	21
	5.1.1 Kotikansainvälisyys.....	22
	5.1.2 Kansainvälisyyskasvatus	23
	5.1.3 Kansainvälisyyden, kotikansainvälisyyden ja kansainvälisyyskasvatuksen toimijoita ja menetelmiä.....	26
	5.2 Osallisuus opinnäytetyössä	28
	5.3 Ohjelmakortissa opitaan ja oivalletaan	29
	5.4 Viestintä ja kommunikaatio	29
6	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	32
	6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	32

6.2 Benchmarking	33
6.3 Kysely	35
7 TUOTOKSET	37
7.1 Ohjelmakortti	37
7.2 Osallistava esittely	42
7.3 Kyselyiden arvioinnit.....	42
7.3.1 Marttisen nuorisotyön tiimi	42
7.3.2 Kysely nuorisokeskuksille.....	44
8 POHDINTA JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET	48
LÄHTEET	52
LIITTEET.....	58
Liite 1 Ohjelmakortti Haavematalla maailmalla.....	58
Liite 3 Kysely Marttisen nuorisotyöntiimille.....	63
Liite 4 Kysely nuorisokeskuksille.....	65

1 JOHDANTO

Tämän työn inspiraationa toimii nuori. Nuori, joka haluaa oppia, oivaltaa ja tutkia maailmaa. Nuori, joka on kiinnostunut kansainvälisyydestä, ympäristöstä, haluaa vahvistaa identiteettiään, ymmärtää erilaisuutta ja tarkastella omaa itseään.

Kuten tiedämme, maapallomme on täynnä erilaisia ihmisiä. Jokainen meistä on vain pieni osa sitä, mutta unelmamme saavat olla suuria. Niin ihmisenä, kuin tulevana yhteisöpedagoginakin halusin tehdä jotain sellaista, mistä nuori voisi aloittaa matkansa maailmalle. Kansainvälistymistä tapahtuu koko ajan mitä enenemissä määrin ja luultavasti jokainen tulee kohtaamaan elämänsä aikana ihmisiä eri kulttuureista. Ja vaikka ei tapaisi, pohtimalla, tutustumalla ja uteliaisuudella nuori voi saada omaan elämäänsä uutta sisältöä ja saada tilaisuuden tutustua ja kehittää myös itseään.

Nuorisokeskukset tekevät tärkeää nuorisotyötä ja edistävät nuorten kansainvälistymistä. Haikauduin Marttiseen suorittamaan kehittävän harjoittelujaksoni, sillä olin kiinnostunut näistä asioista. Tulevaisuudessa haluaisin työskennellä kansainvälisen nuorisotyön kentällä ja olla kannustamassa nuoria tutkimaan maailmaa ja tukea kansainvälistä liikkumista. Marttinen lupautui myös opinnäytetyöni tilaajaksi ja aloitin työn tekemisen harjoitteluni aikana.

Kotikansainvälisyys nousee entistä tärkeämmäksi nyt, kun liikkuvuus on hetkeksi vähentynyt koronavirusepidemian myötä. Kansainvälinen nuorisotyö jatkaa työtään, kotimaasta käsin. Tähän tarvitaan uusia menetelmiä ja siihen tartuin toiminnallisen opinnäytetyön kautta. Marttinessa on paljon erilaisia aktiviteetteja ja ohjelmia, mutta varsinaista valmista aktiviteettia kotikansainvälisyysysteemillä ei ollut, sillä ne hyvin pitkälle muokataan kohderyhmän mukaan. Tavoitteena olikin rakentaa menetelmä, joka olisi valmis sellaisenaan tai muokattavissa.

Tämän opinnäytteen tuotoksena syntyi toiminnallinen menetelmä ohjelmakortin muodossa. Ohjelmakortti tarkoittaa valmista aktiviteettia, jossa selviää ohjelman sisältö, tavoitteet, tarvikkeet ja ohjeet sen ohjaamiseen. Ohjelmakortti kantaa nimeä haavematalla maailmalla. Se on kestoltaan noin kaksituntinen ohjelma, jossa tutustutaan eri kulttuureihin erilaisin menetelmin, kuten draaman, musiikin, pelein ja pohdinnan keinoin. Ohjelmassa on pyritty sen erilaisilla osilla huomioimaan myös erilaisia oppijoita ja oppimistyyplejä. Kohderyhmänä ohjelmakortti on ensisijaisesti suunnattu nuorille, mutta on sovellettavissa ja käytettävissä myös aikuisille ja kaiken ikäisille, joita aihe kiinnostaa ja haaveilee matkasta maailmalle.

Opinnäytetyössä on toteutettu myös osallistava esittely, jossa ohjelmakortti on esitelty Marttisen sisäiselle viestinnälle, nuorisotyön tiimille. Osallistavassa esittelyssä on esitelty ja pilotoitu ohjelmakortti, ja tiimiläiset ovat ideoineet yhden osion ohjelmakorttiin. Esittelyssä ohjelmakortti otetaan käyttöön, kiinnitetään tiimi siihen ja aloitetaan perehdytys Marttisen kansainväliseen nuorisotyöhön. Tavoitteena on siis kehittää nuorisotyön tiimin kansainvälistä osaamista ja yleisenä teemana toimii kansainvälisen nuorisotoiminnan palvelut.

Aluksi työssä esitellään nuorisokeskustoimintaa ja tilaaja nuorisokeskus Marttinen. Tämän jälkeen avataan lisää työn tarpeesta, tavoitteista ja työn rajaamisesta. Kehittämisprosessi on avattu lähdemateriaalin avulla ja kuvataan toimia, joita työssä on tehty. Tietoperustassa käsitellään kansainvälisyyttä, mitä se tarkoittaa ja miten sitä voidaan toteuttaa nuorisotyössä, sekä lyhyesti käsitellään osallisuutta, oppimista ja viestintää.

Työssä on tutkimusmenetelminä käytetty toiminnallista opinnäytetyötä, laadulliseen tutkimukseen sopivia benchmarking-menetelmää ja toteutettu kaksi kyselyä. Nämä käsitellään kohdassa tutkimusmenetelmät ja sen jälkeen esitellään työn tuotokset. Työn lopusta löytyy vielä työn arviointi, pohdinta, jatkotutkimusehdotukset ja tilaajalta saatu palaute.

2 OPINNÄYTETYÖN TILAAJAN ESITTELY

2.1 Nuorisokeskukset

Suomessa toimii yhdeksän nuorisokeskusta, joita rahoittaa yleisavustuksella, tukee ja valvoo opetus- ja kulttuuriministeriö (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021). Yhteistä nuorisokeskuksilla on hieman etäinen sijainti ja nuorisokeskuspedagogiikka. Jokaisella nuorisokeskuksella on omat erityispiirteensä ja miljöönsä. Nuorisokeskukset järjestävät leirikoulutoimintaa, leiritointia, nuottavalmennusta, kansainvälistä nuorisotyötä ja tarjoavat mahdollisuuksia myös omatoimimatkailijoille. Nuorisokeskukset tekevät arvokasta nuorisotyötä erilaisin menetelmin ja yhtenä lähtökohtana käytetään seikkailukasvatuksen periaatteita. Perustehtävänä on tukea nuorten kasvua ja kehitystä ja toimintaa ohjaa nuorisolaki. (SNK ry 2021a.)

- Anjala, Kouvola
- Hyvärilä, Nurmes
- Marttinen, Virrat
- Metsäkartano, Rautavaara
- Oivanki, Kuusamo
- Piispala, Kannonkoski
- Pikkusyöte, Pudasjärvi
- Vasatokka, Inari
- Villa Elba, Kokkola

Kuva 1. Suomen nuorisokeskukset (SNK ry 2021b).

Kuten mainittu, nuorisokeskusten toimintaa ohjaa nuorisolaki. Se myös määrittää suuren linjan tavoitteet, ja tavoitteiden saavuttamiseksi nuorisokeskukset ovat yhteistyössä kehittäneet nuorisokeskuksen pedagogisen työotteen. Pedagoginen työote on myös keskusten yhteinen näkemys siitä, millaista on hyvä nuorisotyö valtakunnallisessa nuorisokeskuksessa, omassa toimintaympäristössään. Kasvatus- ja ohjaussuhteen perustana pedagogiselle työotteelle toimii humanistinen ihmiskäsitys, jossa ihminen nähdään ainutlaatuisena ja luovana yksilönä. Pedagoginen

työote uskoo yksilön kykyihin, joka haluaa kasvaa ja kehittyä. Nuorisokeskuksessa voidaan puhua myös nuorisokeskeisyydestä, sillä toiminnan lähtökohtana on kuitenkin nuori tarpeineen ja tavoitteineen. Pedagogiseen työöteeseen kuuluu myös toimintaympäristö ja kokemuksellinen oppimiskäsitys. Toimintaympäristö on nuorisokeskuksissa lähellä luontoa. Luonto näkyy niin ympäristössä, kuin ohjelmissakin, jossa vahvistetaan lasten ja nuorten luontosuhdetta, edistetään terveitä elämäntapoja ja noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita. Kokemuksellinen oppiminen painottaa kokemusten ja elämyksien merkitystä oppimistilanteessa. Se on toiminnallista ja oppijaa monipuolisesti aktivoivaa. Olenmaisessa osassa kokemuksellista oppimista on reflektointi, joka tarkoittaa kokemuksen tai elämyksen tarkastelua ja pohtimista jälkikäteen tai sen aikana. Nuorisokeskuksissa tehdään arvokasta nuorisotyötä ja arvopohja on sama: arvokas nuorisotyö, aito kokemus, elämän ja luonnon kunnioittaminen ja kehittyvä yhteisö. (Nuorisokeskusten pedagoginen työote 2021.)

Kansainvälistymisen merkittävänä ohjelmana ja rahoittajana toimii Erasmus+, joka on Euroopan unionin nuorisoalan, koulutuksen ja urheilun ohjelma. Tämänhetkinen ohjelmakausi on vuosille 2021–2027, eli ohjelmakausi vaihtuu aina seitsemän vuoden välein. Tämän ohjelman avulla miljoonat eurooppalaiset nuoret kansainvälistyvät, kouluttautuvat ja opiskelevat Euroopassa ja kumppanimaissa. Erilaisilla oppilaitoksilla ja organisaatioilla on mahdollista tehdä yhteistyötä Erasmusuksen kanssa, kuten nuorisokeskukset tekevät. (Opetushallitus 2021a.) Suomen nuorisotyön tilastojen mukaan vuosina 2014–2020 hankkeet ovat saaneet rahoitusta liki 30 000 000 € ja osallistujia on ollut noin 33 000 suomalaista. Pelkästään vuonna 2020 rahoitusta on myönnetty liki 6 000 000 € ja osallistujia on ollut yli 7000. (Nuorisotilastot 2021.)

2.2 Nuorisokeskus Marttinen

Nuorisokeskus Marttinen sijaitsee Virroilla, Pirkanmaalla, Marttisen saarella. Marttista ympäröi monipuolinen luonto ja aivan nuorisokeskuksen kupeesta löytyy Virtain perinnekylä, josta löytyy vanhoja rakennuksia jo 1820-luvulta. Vanhin rakennus alueella on 1600-luvun Pappila. Saari huokuu historiaa, sillä alueelta löytyy muun muassa ensimmäisen maailmansodan ajalta kenttälinoitusalue ja 1700-luvun tervahauta. Marttisessa on pitkä historia leiritoiminnassa, mutta Marttinen on ollut vuodesta 1992 ja Nuorisokeskukseksi muuttunut 1993. (Marttisen perehdyttämisaineisto 2021).

Marttisessa toteutetaan leirikoulutoiminnan, leiritoiminnan, nuottavalmennuksen ja kansainvälisen nuorisotyön lisäksi alueellista nuorisotyötä, hanketyötä ja lähikuntien nuorisotyön koordinointia (Marttinen 2021a). Muita palveluita Marttisessa ovat majoituspalvelut, ateriapalvelut, opetus-, ohjaus- ja valmennuspalvelut sekä kokous- ja juhlapalvelut. Yksittäiset ja omatoimimatkaajat pääsevät hyödyntämään myös nuorisokeskuksen palveluita ja niitä käyttämällä tukee myös nuorisotyötä. (Marttinen 2021b.)

Marttisessa työskentelee eri tiimeissä noin 25 työntekijää, vakituisia noin 18, sekä sesonkiaikoina, keväällä ja syksyllä, sesonkiohjaajia. Nuorisotyön tiimissä työskentelee eri koulutuspohjaisia työntekijöitä ja koulutuksia ovat yhteisöpedagogi, nuoriso- ja yhteisöohjaaja, liikuntaneuvoja, biologian opettaja, ympäristökasvatuksen erikoisammattitutkinto, yhteiskuntatieteiden kandidaatti ja johtamisen erikoisammattitutkinto. Työnimikkeitä ovat nuorisopalvelupäällikkö, leirikoulukoordinaattori, nuottakoordinaattori, nuorisotyökoordinaattori, nuorisotyöntekijä, ohjaaja, nuoriso-ohjaaja ja kansainvälisyyskoordinaattori. (Marttinen 2021c).

2.3 Kansainvälinen nuorisotyö Marttisissa

Marttinen tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia nuorten kansainvälistymiseen: vapaaehtoistyötä, valmiita mahdollisuuksia, kotikansainvälisyyttä, neuvoa, tukea tietoa ja koordinaatiota hankkeisiin. Päättavoite on auttaa ja kannustaa alueen nuoria löytämään oma polku kansainvälisyyteen. (Marttinen 2021d.) Marttinen ottaa vastaan myös vapaaehtoisia ja nuorisoryhmiä ulkomailta. Isoimpina yhteistyökumppaneina toimivat Erasmus+ ja Euroopan Solidaarisuusjoukot (Marttinen 2021e). Kuten nuorisolakiin on kirjattu, nuorisotyöhön sisältyy myös kansainvälinen nuorisotyö (SNK ry 2020c; Nuorisolaki 2§). Näin ollen niin Marttisen, kuin muidenkin nuorisokeskusten yksi perustehtävistä on edistää rauhankasvatusta ja edistää ja tukea nuorten kansainvälistä liikkumista (SNK ry 2021d).

Vuonna 2016-2022 Virtain kaupunki ja Marttinen ovat saaneet 15 hanketukea, 0,39 milj. €, joista suurin osa on Erasmus+ hankkeita (Nuorisotilastot 2021).

2.4 Kansainvälisyyskoordinaattori

Avaan kansainvälisyyskoordinaattorin työtä haastattelun kautta, jonka toteutin sähköpostin välityksellä Mari Puraselle. Puranen työskentelee nuorisokeskus Piispalassa Kannonkoskella kansainvälisen nuorisotyön koordinaattorina ja toimii kansainvälisen työn kehittäjänä. Hän työskentelee myös matkailun puolella kansainvälisten ryhmien kanssa ja toimii myös ympäristötiimissä. Jokaisesta nuorisokeskuksesta löytyy kansainvälisen nuorisotyön tekijä tai kansainvälisyyskoordinaattori.

Kansainvälisyyskoordinaattorit tekevät tärkeää kansainvälistä nuorisotyötä. Työtehtävät ovat pääosin kansainvälisen nuorisotyön edistäminen ja kehittäminen niin paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Toteutustapoja on monia, mutta tärkeimpänä on pysyä ajan tasalla kansainväliseen nuorisotyöhön liittyvistä rahoitusmuodoista ja ylläpitää verkostoja Suomessa ja Euroopassa. Tärkeää on myös välittää ja levittää tietoa kansainvälisistä mahdollisuuksista sekä nuorille, että nuorisotyöntekijöille sekä hakea ja koordinoita kansainvälisyys-hankkeita. Koordinaattorit tarjoavat neuvontaa nuorille ja nuorten parissa työskenteleville, kuinka toteuttaa ja löytää omaa kansainvälistä polkua. Kansainvälisyyskoordinaattoreiden työtehtävänä on myös kannustaa nuoria kansainvälisyyteen ja kertoa kansainvälisyyden hyödyistä. (Puranen 2021.)

Monilla kunnilla ei riitä resurssit, saati osaaminen kansainvälisen työn kehittämiseen. On tärkeää, että nuorisokeskusten koordinaattorit neuvovat ja toimivat kuntarajoista piittaamatta, Puranen huomauttaa.

Erityiset tavoitteet kansainväliselle työlle asetetaan vuosittain. Perustavoitteena voidaan pitää, että koordinaattori tarjoaa ja mahdollistaa kansainvälisiä kokemuksia nuorille ja nuorisotyöntekijöille. Perustavoitteena on myös, että Piispala pysyy osaavana kansainvälisen nuorisotyön toteuttajana, työ on laadukasta ja noudattaa ERYICAN Nuorten tieto- ja neuvontatyön eurooppalaisia periaatteita. Kansainvälisyyskoordinaattori myös kouluttaa itseään, lisää osaamistaan ja laajentaa ja ylläpitää verkostoja Suomessa ja Euroopassa. (Puranen 2021.)

Rauhankasvatuksen edistäminen on syy, miksi nuorisokeskukset alun perin perustettiin. Sitä pitää edelleen toteuttaa ja edistää. Puranen muistuttaa myös syrjäseutujen nuorista, jotka ovat eriarvoisessa asemassa kaupunkien nuoriin siinä mielessä, että mahdollisuuksia on vähemmän ja etäisyydet ovat pitkiä. Kansainvälisyyskoordinaattorit mahdollistavat nuorille kokemuksia,

joita he muutoin saisivat vasta korkeakoulussa (Puranen 2021.) Näin ollen koordinaattoreiden työllä on myös yhteiskunnallista vaikutusta.

Kysyn Puraselta, miltä koordinaattorin työ näyttää tulevaisuudessa. Hän sanoo, että rahoitusta on entistä enemmän tarjolla ja koronan jälkeen on entistä tärkeämpää, että tuomme eri maiden nuoria yhteen ja lisäämme kulttuurien välistä ymmärrystä. Työ muuttaa muotoaan ja toteuttaminen etäyhteydessä on helpottunut. Kuitenkin tarvetta on myös oikeille kohtaamisille ja entistä enemmän tulee huomioida kestävä kehitys hankkeiden toteuttamisessa ja keksiä uusia tapoja sille, miten hankkeet voidaan toteuttaa kestävämmiin. Lopuksi Puranen kommentoi koordinaattorin työtä näin: Kun kerran toteuttaa kansainvälisen hankkeen ja näkee sen vaikutuksen nuoreen, tekeminen on kaiken sen paperityön ja säätämisen arvoista. (Puranen 2021.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE

Tarpeen kansainvälisen nuorisotoiminnan kehittämistä minulle ilmaisi Marttisen kansainvälisen nuorisotyön koordinaattori Antti Korhonen. Tarpeen taustalla on ajatus, jossa kansainvälisen nuorisotyön tekeminen tulisi osaksi koko nuorisotyöntiimiä. Jokaisella tiimin jäsenellä on työssään omat vastualueet, mutta mikäli kävisi niin, että kansainvälisen työn koordinaattori ei olisi saavutettavissa tai paikalla, joku tiimin jäsenistä olisi pystyvä asettumaan koordinaattorin työhön. Korhosen ajatuksella ”Jos koordinaattori ei ole talossa, kansainvälisen nuorisotyön tekeminen ei pysähdy”. Tämä työ on alussa, joten opinnäytetyöni tulee olemaan alku tässä kehittämisessä.

Tarve on siis tuoda Marttisen nuorisotyöntiimille tietoa ja välineitä kansainvälisestä nuorisotyöstä. Tarkkaa tietoa siitä, mitä Marttisessa tapahtuu kansainvälisesti, mitä toimia kansainvälisen nuorisotyön eteen tehdään ja millaisia hankkeita on tulevaisuudessa tulossa. Näin ollen kansainvälisen nuorisotyön koordinaattorin tieto siirtyy koko tiimille. Välineenä tarkoitetaan konkreettista opasta tai menetelmää, joka olisi valmis sellaisenaan ja myös kehitettävissä eteenpäin.

Tavoitteena on aloittaa tekemään työtä, jossa edellä mainittu kansainvälinen osaaminen siirtyy ja otetaan käyttöön nuorisotyön tiimin kesken. Tällöin organisaation sisäinen viestintä, eli tässä tapauksessa Marttisen nuorisotyöntekijöiden tiimi, tiivistyy ja jatkuva kehitys ja perehdyttäminen tiimin kesken on jatkuvaa. Tavoitteena voidaan pitää myös työntekijöiden kiinnittämistä niin kansainvälisen nuorisotyön arvoihin, tavoitteisiin, kuin mahdollisuuksiin ja tapoihin tehdä. Tätä on avattu enemmän työn tietoperustassa kohdassa ’viestintä ja kommunikaatio’. Ohjelmakortti pitää sisällään omat tavoitteet, jotka esitellään työn tuotoksissa.

Matkustelu tai siitä haaveilu ei ole kaikkia varten. Tavoitteenani ei ole saada jokaisesta nuoresta maailmanympärysmatkaajaa. Haluan kuitenkin ohjelmakortin avulla antaa tutustumispaikan ja luvan ihmettelyyn. Kotisuomestakin voi turvallisesti tutustua ja saada kosketuspintaa muihin kulttuureihin ja sitä kautta tutustua myös itseensä. Jos näin tapahtuu, voin pitää työtäni onnistuneena. Samaan aikaan, kuitenkin, jos tämän työn ansiosta yksikin nuori alkaa haaveilla matkastaan maailmalle, oivaltaa ympärillä olevasta jotain uutta tai jopa päätyy Suomen rajojen ulkopuolelle, voin pitää työtäni onnistuneena.

Ennen työn lopullista rajausta pohdimme yhdessä opinnäytetyön ohjaajan kanssa erilaisia tulo-
kulmia, näkemyksiä ja sisältöä, kuten tuotoksena opas tai malli, johon olisi kiteytetty jo ole-
massa olevaa tietoa ja sitä voisi levittää tai kouluttajan tai työpajaohjaajan näkökulmaa, jossa
olisi tullut esille enemmänkin oma kehitykseni. Jaoimme avoimin mielin ideoita, kuitenkin
pohjalla jonkinlainen toiminnallisuus. Päädyimme toiminnallisuuden osalta ohjelmakorttiin,
sillä se sopisi Marttiseen ja olisi muokattavissa. Kansainvälisyys ja kehittäminen ovat teemoina
laajoja, joten teoriapohjan rajausta tulee tehdä päättäväisesti ja huomioiden ohjelmakorttia.

Yksin työn rajaaminen ei ole kovin helppoa, sillä tiedolle ja tärkeille asioille saattaa sokeutua.
Työn rajausta on myös oma prosessinsa. Kohdallani rajausta on ollut yhteistyötä opinnäytetyön
ohjaajan ja työn tilaajan kanssa. Käytin rajaamisessa ajatuskartta -tekniikkaa, visuaalisia kuvia
ja kirjoittamalla paperille sanoja ja lauseita. Lopullinen aihe rajausta tulee minun toiveistani ja
tilaajan tarpeesta ja on yhteisymmärryksessä todettu sen olevan tarpeellinen.

4 KEHITTÄMISPROSESSI

4.1 Kehittämisprosessin perusteet

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä on myös projektiluontoisia elementtejä. Tutkimustoiminnalla, kehittämistoiminnalla ja projektilla kehittämisellä on kuitenkin paljon samankaltaisuutta. Projektille tunnusomaista on, että se on suunniteltua, siinä on määritetyt tavoitteet, aikataulu, tietyt tekijät tai tekijä, tietyt rajat ja resurssit ja sen aikana on kehitetty uusi asia. (Paasivaara ym. 2011.) Näin ollen tämän työn arviointi on aloitettu jo prosessivaiheessa, sillä työ ei tuota varsinaista tutkimustietoa, jota arvioida.

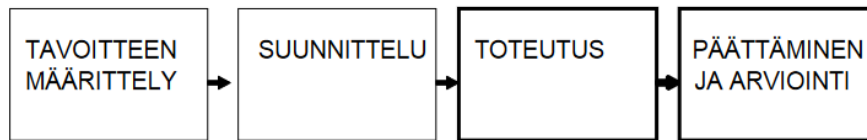
Kehittämistoiminta etenee tietynlaisin vaihein ja nämä vaiheet (Salonen, Eloranta, Hautala, Kinno 2017, 51–52) ovat löydettävissä tästä työstä ja sen voi havaita jo sisällysluetteloä silmäillessä. Vaiheet ovat:

1. Kehittämistarpeen tunnistaminen
2. Ideointi
3. Suunnittelu ja organisointi
4. Käytännön toteutus
5. Tuotos tai tulos
6. Arviointi
7. Levittäminen (Salonen ym. 2017, 51–52.)

Vaiheille on ominaista mennä päällekkäin ja myöskin limittyä toisiinsa. Näistä vaiheista on kuitenkin tehty erilaisia malleja (esim. Salonen 2013, Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli), joita muuttuva kehittämistyö ja työympäristöt tarvitsevat uudistuessaan ja oppiessaan (Salonen ym. 2017, 52–54). Erilaiset mallit pyrkivät hahmottamaan kehittämisprosessin etenemistä (Toikko, Rantanen 2009, 56).

Työssäni näkyy yksinkertaista lineaarista mallia noudattava rakenne. Siinä vaiheet etenevät lineaarisesti, eli graafisesti se voidaan esittää suoraviivaisena tai etenemisenä (kuvio 1). Kaiken perustana on tavoitteiden määrittely, sillä sen varaan prosessi rakentuu (Virtanen 2000). Tavoite pyritään rajaamaan selkeästi ja se perustuu työelämän tarpeeseen tai toivottuun muutokseen. Päättävöitteen lisäksi projektilla tai kehittämistyöllä voi olla myös alatavoitteita. Suunnitteluvaiheessa syntyy tarkempi projektisuunnitelma ja sen aikana voidaan tehdä myös esiselvityksiä työhön liittyen. Toteutusvaiheessa suunnitelmaa tullaan muuttamaan tai täydentämään,

mutta tästä syntyy kuitenkin tuotos tai tulos, jota voidaan hyödyntää ja levittää. Projektilla täytyy olla päätepiste, vaikkakin projekteilla on luontainen taipumus jatkaa uusien kehitysideoiden tullessa esille. (Toikko, Rantanen 2009, 64–65).

Kuvio 1. Projektityön lineaarinen malli (Toikko, Rantanen 2009, 64).

Mallit eivät ole niin yksinkertaisia käytännössä, kuin ne on kuvattu. Toikon ja Rantasen (2009) mukaan niitä voidaan kritisoida ainakin kolmesta näkökulmasta. Kuten mainittu, mallit pyrkivät kuvaamaan kehittämistyön etenemistä. Harvoin kuitenkaan käytännössä se ei ole koskaan näin yksinkertaista, eli yhteys todellisuuteen on kyseenalainen. Myöskään käytännössä ei pystytä erottamaan tarkasti eri vaiheita. Kehittämistyö on hidasta, aikaa vievää ja se vaatii muokkaamista ja sopeutumista, sekä esimerkiksi työyhteisössä tapahtuu samanaikaisesti muita prosesseja. Näin ollen niitä ei ole helppoa koota yhteen eteenpäin menevään jatkumoon tai tiivistää progressiiviseen kaavaan. Kaiken kaikkiaan malleista saattaa saada käsityksen, että kehittäminen etenisi automaattisesti tai annettuna, sillä malleihin ei juurikaan sisälly itsekritiikkiä ja kehittämistoiminta mallien mukaan näyttää käytännölliseltä ongelmanratkaisulta. (Toikko, Rantanen 2009, 69–70.)

4.2 Kehittämisprosessi opinnäytetyössäni

Käyn seuraavaksi läpi kehittämistyöni prosessin, jossa esittelen vaiheita vielä tarkemmin, kuvaan niihin liittyviä tekemiäni toimia ja arvioin vaiheiden onnistumista. Avaan vaiheiden osia, jotka koskettavat erityisesti opinnäytetyötäni.

Suoritin kehittävän harjoitteluni nuorisokeskus Marttisessa ja olimme aikaisemmin sopineet myös, että he toimivat opinnäytetyöni tilaajana. Olin ilmaissut kiinnostukseni kansainväliseen nuorisotyöhön jo ennen harjoittelun aloitusta, joten se valikoitui nopeasti myös opinnäytetyöni aiheeksi. Aloitin harjoitteluni maaliskuussa 2021.

Kehittämistoiminnan vaiheissa ensimmäisenä on kehittämistarpeiden tunnistaminen. Työn tarpeesta minulle ilmaisi kansainvälisen nuorisotyön koordinaattori. Toiveena oli jonkinlainen

materiaalipankki, opas tai väline ja nuorisotyön tiimin kiinnittäminen siihen ja Marttisen kansainväliseen nuorisotyöhön. Tässä vaiheessa tärkeää on, että todetaan muutoksen olevan tarpeellinen, löytyy yhteinen ymmärrys kaikkien osapuolten kanssa ja rajataan aihealuetta tarpeeksi, jättäen sille kuitenkin tilaa muuttua (Salonen ym. 2017, 56).

Huhtikuussa lähdimme ideoimaan opinnäytetyön aihealueen rajausta minun mielenkiintoni kohteista ja koordinaattorin toiveista. Olen ideoija ja opin asioita tekemällä ja kokemalla, jonka vuoksi halusin lähteä tekemään toiminnallista työtä. Ehdotin aiheeksi rakentaa menetelmän, joka olisi mahdollisesti muokattavissa, siitä voisi saada kehitysideoita tai inspiraatiota. Työni on hyvin työelämälähtöinen, joten on tärkeää, että Marttinen koki ideani tarpeelliseksi ja heitä hyödyttäväksi.

Mielestäni yhteistyömme lähti hyvin liikkeelle ja kumpaaakin osapuolta kuunneltiin. Palaverissamme oli hyvä ja rento tunnelma, ja niissä päästiin aina eteenpäin. Viestintämme oli asiallista ja kumpikin osapuoli halusi kehittämistyön olevan kaikkia hyödyttävä, myös minulle oppimistilanteena. Toinen palaverista toteutettiin etäyhteyksin Teams-sovelluksen kautta ja toinen palaveri Marttisessa paikan päällä. Tarvitsimme kaksi palaveria päästessämme tavoitteeseen sopia opinnäytetyöni aiheesta. Tässä vaiheessa olin hyvin aikataulussa, sillä palaverit pidettiin melkein heti työharjoitteluni alussa ja aihe jäi kehittymään vielä mieleeni.

Ideointivaihe on vaiheista luovin. Siinä saa vapaasti pohtia, kuinka haluttuun muutokseen päästään ja voidaan sopia alustava aikataulu. Salonen ym. muistuttaa, että ideointivaiheessa olisi hyvä osallistaa paljonkin eri henkilöitä, sillä silloin saadaan runsaammin eri näkökulmia. Ideointimenetelmiä on paljon erilaisia, esimerkiksi aivoriihi tai 3–6–5-menetelmä. (Salonen ym. 2017, 58–59.) Käytin omassa ideoinnissani ajatuskarttatekniikkaa, pohdin omia kokemuksiani ja kuinka voisin niitä hyödyntää, käyskentelin Marttisen pihamailla, piirsin paperille, kävelin metsässä musiikkia kuunnellen ja kartoitin hieman muiden nuorisokeskusten sivuja.

Mainitsin aiemmin olevani ideoija. Koin tämän vaiheen vahvuudekseni, sillä pidän ideoinnista, uusien asioiden kehittelystä ja ongelmanratkaisusta. Olisin tässä vaiheessa voinut osallistaa myös tiimiä ja pitää esimerkiksi aivoriihituokion. Tiimi olisi voinut auttaa ideoiden rajaamisessa tai tuoda vielä uusia näkökulmia. Koin myös välillä menneeni liiasta kriittisyydestä, vaikka mitään ideoita ei kannattaisi tässä vaiheessa tyrmätä. Pohdin, kuinka paljon kannattaa selata ja tutkia vaihtoehtoja, sillä halusin, ettei kokonaisuudesta tule liian matkittu. Luotin kokemukseeni ja asioihin, jotka saivat itseni innostumaan.

Kartoitin benchmarkkauksen keinoin, kuinka muissa nuorisokeskuksissa toteutetaan kansainvälisyyskasvatusta ja hain ideoita sitä kautta. Kartoitin nuorisokeskusten nettisivuja ja etsin toimintamalleja. En saanut tietoa riittävästi, joten päätin toteuttaa vielä kyselyn jokaiseen keskukseseen, jotta saisin lisätietoja. Kyselyssä kartoitin myös nuorisokeskusten ajatuksia kansainvälisyydestä, sillä kysymykset tuntuivat relevanteilta ja testivastaajien mielestä sopivat kyselyyn. Näin ollen sain kattavampaa kuvaa nuorisokeskusten ajatuksista, toiminnasta ja tulevaisuuden suunnitelmista. Vastaukset kyselyyn löytyy myöhemmin tästä työstä kohdasta 'kyselyiden arvoinnit'.

Suunnitteluvaiheessa tarkennetaan vielä kehittämistehtävää ideointivaiheen pohjalta. Tässä vaiheessa myös yleensä jaetaan tehtävät ja vastualueet. Suunnitteluvaiheessa on tärkeää täsmentää vielä ideavaiheen ajatuksia siitä, mitkä ovat toteuttamisedellytykset ja mitä on realistista tavoitella kehittämisellä. Suunnitteluvaiheessa työtä vielä rajataan ja tehdään kirjallinen kehittämissuunnitelma. Suunnitelmassa tulee olla mm. tavoitteet, etenemisvaiheet, kehittämismenetelmät ja arviointi. Kehittämissuunnitelma on erityisesti johtamisen työväline ja sitä kautta voidaan arvioida myös toiminnan toteutusta. Myös suunnitteluvaiheeseen on erilaisia menetelmiä ja välineitä tueksi, kuten tavoitteenasettamiseen Delfoi-menetelmä ja riskienhallintaan SWOT-analyysi. (Salonen ym. 2017, 59–60.)

Kehittämistoiminta tulee olla tarvelähtöistä, joten tässä vaiheessa selvitetään myös, että tarve on organisaation ja strategian kannalta tärkeää. Mikäli näin ei tapahdu, kehittämistoiminnan perustelut eivät yleensä ole kestäviä. Tässä vaiheessa tehdään myös selvitystä perehtymällä kirjallisuuteen ja tutkimustietoon. On tärkeää, että työskentely on mahdollisimman tarkasti suunniteltu, sillä käytännön työskentelyä on vaikeampi suunnitella tarkasti ja toteutusvaiheessa saat-
taa tulla esille seikkoja, joita ei otettu huomioon suunnitteluvaiheessa. (Salonen ym. 2017, 60.)

Tätä opinnäytetyötä tehdessä on tehty aluksi aihe-ehdotus, yhteistyösopimus ja opinnäytetyösuunnitelma. Suunnitelmaan kirjataan tarve, tavoitteet, toimenpiteet, tulokset ja tuotokset. Nämä pyrkivät vastaamaan juuri siihen, että työskentelyllä olisi suunnitelma ja aikataulu. Koska työ on itsenäinen, muista vastualueista ja tehtävistä ei ollut tarvetta sopia. Tutustuin kirjallisuuteen ja tutkimusmenetelmiin ennen työn aloittamista ja kirjoittamisvaiheessa. Aikataulusyistä opinnäytetyön toiminnallinen osuus ja suunnittelu on tehty ennen työn kirjoittamista.

Kaikki aktiviteetit ja ohjelmat Marttisessa ovat koottu ohjelmakorteiksi, jossa selviää ohjelman sisältö, tavoitteet, alku- ja loppuvalmistelut. Ohjelmakortin idea käytännössä on, että ohjelman pystyisi ohjata ohjelmakortin perusteella. Oli luonnollista ajatella, että myös menetelmäni tulee mukailemaan ohjelmakorttia ja tämän pohjalta suunnitelmaa lähdettiin toteuttamaan. Suunnitteluvaiheessa ympärillä oli muita prosesseja, jotka vaikuttivat suunnittelutyöhön. Haastetta olisi voinut edesauttaa vielä tekemällä tarkempi aikataulusuunnitelma ja opinnäytetyösuunnitelma. Työelämässä arki on hyvin kiireistä, joten esiin nousee paineensietokyky ja kyky työskennellä kiireisessä aikataulussa, koen kehittyneeni näissä työtä tehdessä.

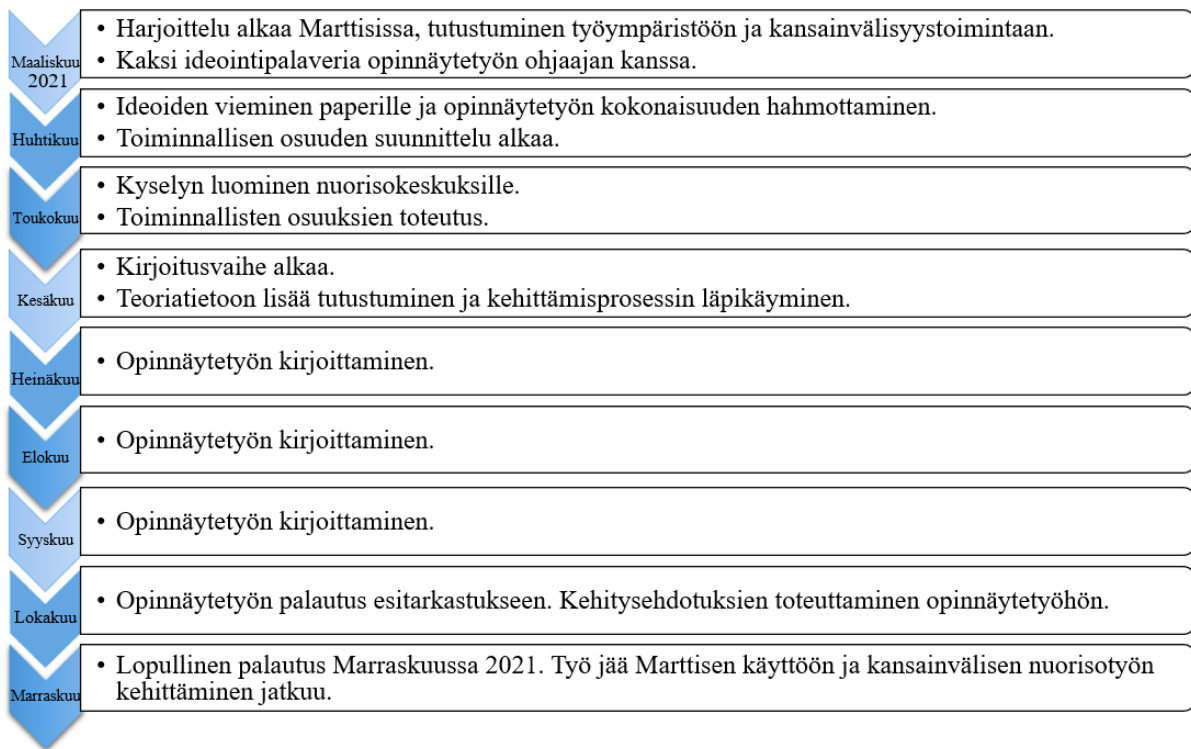
Kun kehittämissuunnitelma on valmis, alkaa toteutusvaihe. Hyvin tehty suunnitelma saattaa silti tarkentua, vaikka sen mukaan edetäänkin. Salminen ym. kuvaa ammatillisia edellytyksiä, tietoa ja taitoja, joita toteutusvaiheessa aktivoituu. Näitä ovat muun muassa suunnitelmallisuus, itsenäisyys, epävarmuuden sieto, sitkeys ja itsensä kehittäminen. Tässä vaiheessa saatu palaute, vertaistuki ja ohjaus ovat onnistumisen ja ammatillisen kehittymisen näkökulmasta tärkeää ja oleellista. Toteutusvaiheessa dokumentoidaan ja tehdään muistiinpanoja, jotta niihin voidaan palata arviointivaiheessa. Tässä vaiheessa myös sisäinen ja ulkoinen viestintä on tärkeää. (Salminen ym. 2017, 62.)

Toteutusvaiheessa voidaan käyttää myös erilaisia menetelmiä. Olen käyttänyt benchmarking -menetelmää, eli vertailukehittämistä, ja kehittämispäiväkirjaa prosessin dokumentoinnissa. (Salminen ym. 2017, 62.) Toteutusvaiheessa kasasin ohjelmakortin, toteutin kaksi kyselyä ja dokumentoin tätä kirjoittamalla kehittämispäiväkirjaa, joka muotoutui myös oppimispäiväkirjaksi. Toukokuussa 2021 toteutettiin osallistava esittely, jossa esittelin ja samalla pilotoitiin ohjelmakorttini nuorisotyöntiimin kesken. Tiukan aikataulun vuoksi sain avukseni nuorisotyön koordinaattorin Sami Sorjosen, jolla oli vastuuna kertoa Marttisen kansainvälisistä kuvioista tiimille. Toimitin Samille kysymykset, joihin halusin hänen vastaavan ja läpikäytävän. Samin tietopaketin jälkeen siirryimme pilotoimaan ohjelmakorttia. Aikomuksena oli saada ryhmä nuoria Marttiseen, jotta olisin saanut testiryhmän ohjattavaksi ohjelmakortille, mutta johtuen valitsevasta koronatilanteesta tämä jouduttiin perumaan.

Toteutusvaiheessa viestintä oli osapuolten kesken hyvää ja tämä oli vaiheista kaikkein opettavaisin. Pohdintaa omasta oppimisestani löytyy ihan työn lopusta. Päiväkirjoista oli hyötyä työtä kirjoittaessa ja prosessin vaiheita läpikäydessä. Osallistava esittely toteutui käytettyyn aikaan nähden hyvin ja kyselyn tuloksista voi arvioida, että työn tavoitteita pystyttiin saavuttamaan. Koronapandemiasta johtuen nuorten pilottiryhmä jouduttiin perumaan, josta olisin varmasti

saanut välitöntä palautetta ja kehittämisideoita ohjelmakorttiin. Toteutusvaiheessa suunnitelma tarkentui ja muuttui hieman, esimerkiksi aikataulun suhteen, mutta melko hyvin pystyin toteuttamaan työtä suunnitelman mukaan.

Tulokset ja tuotokset kertovat kehittämistyössä tehdyistä halutuista muutoksista. Tuloksena tuotetaan tärkeää tutkimustietoa organisaatiolle ja tuotoksena jokin materiaallinen tuotos, kuten opas tai uusi tuote. Kehittämistyö voi olla myös kumpaakin näistä. (Salminen ym. 2017, 63.) Tuloksien ja tuotosten esittelyssä voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia kuvioita, taulukoita tai mallinoksia (Toikko & Rantanen 2009). Keskeistä on saada myös tilaajan eli hyödyn kohteena olevan organisaation näkemys (Salminen ym. 2017, 63). Tästä työstä tilaajan palaute löytyy viimeistä kappaleesta 'pohdinta jatkotutkimusehdotukset'. Ohjelmakortti ja osallistava esittely esitellään kohdassa 'tuotokset'.

Kuva 2. Kehittämisprosessini tiivistettynä.

5 TIETOPERUSTA

Työn tietoperustassa käydään läpi, mitä kansainvälisyys tarkoittaa ja tapoja toteuttaa kansainvälisyyttä erityisesti nuoren näkökulmasta. Tietoperustan lopuksi käsitellään myös lyhyesti osallisuutta, oppimista ja viestintää, sillä osallisuus ja oppiminen liittyvät työn tuotoksiin ja kohderyhmänä on sisäinen viestintä ja tiimin kiinnittäminen toimintaan.

5.1 Kansainvälisyys

Yleisesti kansainvälisyys tarkoittaa kansojen ja valtioiden välistä asiaa ja kanssakäymistä. Kansainvälistymisellä on monia eri muotoja, tässä keskitymme lähinnä nuorten kansainvälistymiseen. Suomessa koulutuksen kehittymistä ja yhteiskunnan kansainvälistymistä tukee opetushallitus (Opetushallitus 2021a). Tapoja kehittää ja tukea ovat tiedon tuottaminen ja jakaminen, olla mukana monissa erilaisissa verkostoissa ja rahoituksen jakaminen valtionavustustoiminnan kautta. Opetushallitus koordinoi myös kansainvälisiä harjoittelu-, vaihto- ja apurahaohjelmia ja antaa tukea organisaatioiden kansainvälistymiseen yhteistyöhankkeiden ja verkostojen avulla. (Opetushallitus 2021a.)

Kansainvälisyydestä puhuttaessa nousee esille usein termi globaali ja se tarkoittaa maailmanlaajuista tai yleismaailmallista. Globaaleja ilmiöitä ovat esimerkiksi ilmastonmuutos, köyhyys, lapsikuolleisuus ja koronapandemia (YLE 2021). Muun muassa Sitra on julkaissut vuodesta 2011 alkaen megatrendi -listaa, joka nostaa esille asioita, joihin pitäisi keskittyä tulevana vuosikymmenenä. Megatrendi 2020 -selvitys tarkastelee asioita erityisesti Suomen kannalta, mutta ilmiöt nähdään myös globaalilla tasolla (Sitra 2021a). Megatrendit 2020 -listan kärjessä on ”ekologisella jälleenrakennuksella on kiire” ja toisella sijalla ”väestö ikääntyy ja monimuotoistuu.” (Sitra 2021b.)

Kansainvälinen osaaminen on nykyajan työelämässä valttia ja sen hyödyntäminen nostaa arvoa työnhaussa. Kansainvälistä osaamista voi hankkia ja kouluttautua eri tavoin. (Opetushallitus 2021a). Kansainvälinen osaaminen tarkoittaa valmiuksia, kuten kielitaito, suvaitsevaisuus ja kulttuurien välinen osaaminen. Näiden lisäksi voidaan nostaa sitkeys, tuottavuus ja uteliaisuus. Opetushallituksen kanssa yhteistyössä Demos Helsinki teki selvityksen, jossa työnantajien ja opiskelijoiden näkemyksiä kansainvälisen osaamisen merkityksestä työelämässä tutkittiin. Raportin lisäksi sen pohjalta kehitettiin Löydä kansainvälinen osaaminen -työvälineet. Raportti

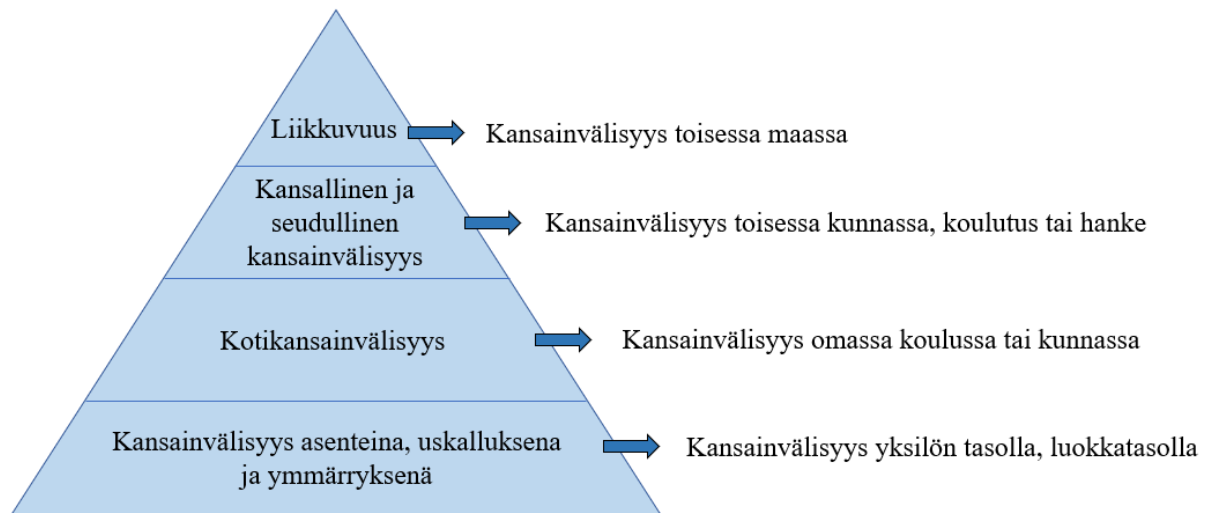
nostaa esille esimerkiksi, että työelämä kaipaa uusia kansainvälisiä osaajia ja työnantajat arvostavat valmiuksia, joita kansainvälinen kokemus tuottaa. (Opetushallitus 2021b.)

Nuorisolain tavoitteiden lähtökohtana on muun muassa kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys (Nuorisolaki 1285/2016, 2§). Nuorisolaissa on erikseen pykälä valtionavustuksen myöntämisestä nuorisokeskukselle ja avustuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että nuorisokeskuksessa toteutuu nuorisolain toisessa pykälässä säädetyt tavoitteet ja lähtökohdat. Lakiin on kirjattu nuorisotyön ensisijaiset tehtävät nuorisokeskuksissa ja näiden lisäksi keskusten nuorisotyön on edistettävä nuorten kansainvälistymistä. (Nuorisolaki 1285/2016, 20§).

Kansainvälisellä tasa-arvolla tarkoitetaan, että kaikilla olisi tasa-arvoiset mahdollisuudet kansainvälistyä, riippumatta henkilön sukupuolesta, asuinpaikasta tai sosioekonomisesta taustasta. Monesti saatetaan törmätä lauseeseen: Kansainvälisyys kuuluu kaikille. Mutta pitääkö jokaisen olla kiinnostunut kansainvälisyydestä? Joidenkin ihmisten kohdalla kyse voi olla tietoisesta valinnasta, olla kiinnostumatta kansainvälisyydestä. Tällöin saatetaan tulla helposti ajatelleeksi, että nämä ihmiset ovat tietämättömiä tai passiivisia. Kaikilla ei kansainvälisyys tunnu tai näy samanlaisena. Olisikin hyvä tehdä kansainvälisyyden eri muotoja enemmän näkyviksi, esimerkiksi harrastusten tai muun kiinnostuksen kohteen kautta, jotta voisi löytyä oma tapa hieman aktivoitua. Kysymys kuuluukin ”Miten tällaisen osaamisen ja innostuksen arvoa voisi viestiä?” (Opetushallitus 2021e.)

5.1.1 Kotikansainvälisyys

Kotikansainvälisyys tarkoittaa kotimaassa tapahtuvaa kansainvälistymistä. Se voi olla tutustumista uuteen kulttuuriin, omien asenteiden pohtimista, kielen opettelua, tutustumista lähiympäristöön, osallistumista verkkotapahtumiin ja tapaamalla kotimaassa eri taustoista tulevia ihmisiä. Muotoja on monia ja esimerkiksi kouluissa voidaan hyödyntää koulun tiloja ja lähiympäristöä. Kotikansainvälistyminen alkaa jo peruskoulussa. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmasta löytyy kansainvälisyys osana arvoperustaa, joten kansainvälisten valmiuksien opettaminen kuuluu koulun perustehtäviin. Seuraavan kuvion avulla voidaan nähdä kansainvälistymisen eri tasoja koulussa. Tasojen koko rinnastaa osallistujien määrää, eli alimman kolmiossa on eniten osallistujia. Kuviossa näkyy myös, mitä kullakin tasolla tarkoitetaan käytännössä. (Opetushallitus & CIMO 2012.)

Kuvio 2. Kansainvälistymisen tasot (Mattila 2012).

Kotikansainvälisyys on ennen kaikkea mahdollisuus. Se mahdollistaa yhdenvertaisempaa kansainvälistymistä eri taustoista tuleville ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Esimerkiksi koulussa kotikansainvälisyyttä voi tuoda missä tahansa oppiaineessa esille ja se antaa uusia näkökulmia ja haastaa oppilaita ajattelemaan asenteita ja arvojaan. Kotikansainvälisyys voi vahvistaa koulun toimintakulttuuria yhteisöllisesti ja vahvistaa oppilaiden arvokasta ja avointa suhtautumista muihin ihmisiin, kulttuureihin ja kieliin. Netistä löytyy paljon oppaita, materiaalipankkeja ja käytännön esimerkkejä, kuinka kotikansainvälisyyttä voi tehdä ja niitä voi kuka tahansa hyödyntää. (Opetushallitus & CIMO 2012.)

Koko maailmassa vallinnut koronapandemian vuoksi kotikansainvälisyys nousee entistäkin tärkeämmäksi. Pandemian aikana maiden rajat ovat olleet kiinni, liikkuvuus vähentynyt ja monia nuorisovaihtoja on jäänyt toteutumatta. Kansainvälinen nuorisotyö ei saisi pysähtyä, vaan sille on etsittävä uusia tapoja tehdä ja pohtia millaisin menetelmin. Tähän tarpeeseen pyrkii vastaamaan kotikansainvälisyysysteemillä suunnittelemani ohjelmakortti, jossa asioihin tutustutaan turvallisesti kotisuomesta ohjaajan johdolla, tilassa, jossa on mukava olla.

5.1.2 Kansainvälisyyskasvatus

Kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteet voidaan tiivistää kolmeen osaan. Tavoitteena, että ihminen hyväksyy muiden erilaisuuden ja tuntee kulttuureita, keskinäisen riippuvuuden ymmärtäminen ihmisten ja kansojen välillä ja ihminen ymmärtää oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon

ihmisarvon perustaksi. Liikkuvuus lisääntyy, kulttuurit, tavat ja ideologiat sekoittuvat eli eri-laisten ihmisten on tultava toimeen keskenään. Liikkumisen lisäksi kulttuurin tuotteet pääsevät liikkumaan ihmisten välillä entistä nopeampaa verkon välityksellä. Kansainvälisyyskasvatuk-sen avulla varmistetaan ihmisoikeuksien toteutumista. (Haatainen 2004.)

Suomessa on paljon järjestöjä, jotka tekevät kansainvälisyyskasvatusta. Käsitteen käytöstä ei ole olemassa selkeää määritelmää, sillä eri tahot liittävät siihen erilaisia sisältöjä. Kansainväli-syyskasvatus voidaan nähdä maailmanlaajuiseen yhteisvastuuseen ohjaavana toimintana. Kas-vatus ja oppiminen voidaan nähdä koko elämän kestävässä prosessina muuttuvassa maailmassa. Kansainvälisyyskasvatus koskee siis kaikkia ihmisiä, ei vain nuoria ja lapsia. Kasvatus ajatel-laan helposti kouluun, missä toki kasvatetaan erilaisuuden hyväksymistä ja suvaitsevuutta, mutta mikäli koti ja muu ympäristö viestii päinvastoin, koulussa opitulla sanomalla ei välttä-mättä ole niin suurta vaikutusta. Välillisesti aikuisten arvot ja asenteet heijastuvat lapsiinsa elä-mäntävän kautta, joten aikuiset ovat myös tärkeässä osassa asennevaikuttamisessa (Myllymäki 2004, 22). Lopulta kansainvälisyyskasvatusta tarvitaan siis kaikkialla, kaikille ja kaikissa yh-teiskunnallisissa ryhmissä. Tieto auttaa kohtaamaan erilaisuutta, rauhan rakentamisessa, moni-naisten kulttuurien hyväksymistä, ihmisoikeuksien kunnioittamista, sekä myöskin edesauttaa demokratiaa. (Haatainen 2004, 8–9.)

Kansainvälisyyskasvatuksesta voidaan rinnastaa myös globaalikasvatukseen, joka on kasva-tusta maailmankansalaisuuteen ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen (Opetushallitus 2021c). Vuonna 2002 laadittu Maastrichtin julistus määrittelee globaalikasvatuksen ytimek-käästi avuttuna toiminnaksi, jonka tehtävänä on herättää ihmisten halua rakentaa tasa-arvoista, ihmisoikeuksia ja oikeudenmukaisuutta kunnioittavaa maailmaa, sekä toiminnaksi, joka avaa ihmisten silmät ja mielen maailman erilaisille todellisuuksille (Maastricht 2002). Globaalikas-vatuksen tavoitteena on siis kasvattaa maailmankansalaisia, jossa pohditaan, kuinka voidaan toimia vastuullisesti globalisoituneessa ympäristössä. ”Maailmankansalaisen identiteetti poh-jautuu vahvaan eettiseen sitoutumiseen sekä haluun suojella yhteistä maapalloamme ja tehdä työtä sen puolesta.” (Opetushallitus 2021d). YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco nostaa globaalikasvatuksen tehtäväksi kehittää kansalaisten asenteita, tietoja, taitoja ja arvoja, jotta ihmiset rakentaisivat turvallisempaa, oikeudenmukaisempaa, kestävään kehitykseen ja rauhaan sitoutuvaa maailmaa (Rajala & Lehtomäki 2019, 427.)

Haavematalla maailmalla ohjelmakortti pyrkii tähän kansainvälisyyskasvatukseen, jossa on mahdollisuus erilaisten toimintojen kautta oppia uutta. Se on sovellettavissa myös kaikenikäisille, sillä se ei vaadi kokemusta etukäteen. Jokainen on oikeutettu pohtimaan ja tutkimaan asioita juuri omasta näkökulmasta ja siinä piilee myös ohjelmakortin idea.

On vaikea löytää tutkimusta, jossa ei löydetäisi mitään hyvää tai suhtautuminen olisi täysin negatiivinen kansainvälisyydestä, kotikansainvälisyydestä tai kansainvälisyyskasvatuksesta. Tutkimustulokset, raportit, katsaukset ja blogit kertovat pääsääntöisesti nuorten suhtautuvan positiivisesti kansainvälisyyteen, joko ajatteluna tai vaikutuksesta elämään (esim. Typpi 2016; Heikkilä 2016; Opetushallitus & Erasmus+ 2020; CIMO 2016; Tuomi 2017; Young Ambassadors- ja Future Leaders 2020; Luukko 2019.) Tutkimukset tuottavat kuitenkin aina uutta tietoa, ja erityisesti sitä, mitä voitaisiin parantaa ja miten (esim. Cupar, Linno, Kiilakoski, Hästbacka, Korhonen & Gretscher 2017).

Edellä mainittuja, tämän työn tietoperustassa olevia, kansainvälisyyden tavoitteita ja tehtäviä ei kuitenkaan pystytä toteuttamaan juuri sellaisenaan tai lähes ollenkaan, pohtien koko maapalloa, mutta myöskään Suomessa. Esimerkiksi perusoikeusraportti (2018) FRA:n lausuntojen mukaan kaikkialla Euroopassa tapahtuu syrjintää, lasten oikeudet eivät pääse toteutumaan, ilmenee muukalaisvihaa ja suvaitsemattomuutta. Raportti toteaa, että vuonna 2017 koettiin sekä edistystä, että takaiskuja oikeuksien suojelussa. (FRA-European Union Agency for Fundamental Rights 2018.)

Turussa vuonna 2020 järjestetyn EU-huippukokouksen nuorten toimenpide-ehdotuksissa paremman Euroopan unionin tulevaisuudessa, nousee esille jokaisen nuoren vaikuttamismahdollisuudet, työskentely- ja koulutusmahdollisuuksien helpottaminen EU-maiden välillä, Erasmus+-ohjelmaan hakeutuminen saavutettavammaksi jokaisen nuoren kohdalla, byrokratian helpottaminen rahoituksen kannalta ja otetaan kantaa ilmastonmuutoksen torjumiseen, lainsäädäntöön, tutkimusrahoitukseen ja mielenterveyden stigman poistamiseen (Julkilausuma 2020). Aina löytyy siis kehittämisen kohtia siinä, kuinka näitä tavoitteita saavutettaisiin paremmin ja ylipäänsä ihmisoikeudet pääsisivät toteutumaan.

5.1.3 Kansainvälisyyden, kotikansainvälisyyden ja kansainvälisyyskasvatuksen toimijoita ja menetelmiä

Esittelen seuraavaksi tahoja, organisaatioita, sivustoja ja materiaaleja, jotka ovat keskeisiä kansainvälisyyden toimijoita, omaavat hyviä tapoja toteuttaa kotikansainvälisyyttä tai sisältävät menetelmiä kansainvälisyyskasvatukseen.

- Erasmus+
Euroopan unionin ohjelma, koulutuksen, urheilun ja nuorisotalan ohjelma. (Erasmus+ 2021).
- Euroopan solidaarisuusjoukot, European Solidarity Corps
Solidaarisuusjoukkojen kautta voi osallistua vapaaehtoistoimintaan, harjoitteluun, töihin tai solidaarisuushankkeisiin EU-maissa ja kumppanimaissa. (European Solidarity Corps 2021).
- Valtionavustus & kansainvälistymisrahoitus
Opetushallitus jakaa avustuksia tukeakseen suomalaisten kansainvälistymistä. Näillä avustuksilla tuetaan muun muassa kehittämishankkeita ja näillä pyritään pysyviin muutoksiin ja parannuksiin. (Opetushallitus 2021f).
- EDUFI-harjoittelu
Harjoittelu on korkeakoululaisten harjoitteluohjelma, jonka kautta voi hakea Opetushallituksen tukemana harjoitteluun ulkomaille. Ohjelmassa täytyy opiskella tai olla vastavalmistunut korkeakoulusta. (EDUFI 2021).
- Kansalaisten Eurooppa-ohjelma
Euroopan unionin ohjelmalla rahoitetaan hankkeita, jotka edistävät suvaitsevaisuutta, rohkaisevat kansalaisia osallistumaan päätöksentekoon ja tukevat aktiivista kansalaisuutta. (Opetushallitus 2021g).
- Luova Eurooppa-ohjelma
Ohjelma on rahoitusohjelma, jolla tuetaan luovia aloja, kulttuuria ja audiovisuaalialaa. Se tarjoaa myös mahdollisuuksia organisaatioille ja ammattilaisille toiminnan kehittämiseen ja eurooppalaiseen yhteistyöhön. (Opetushallitus 2021h).
- Nordplus & Nordic Master
Nordplus ohjelma tarjoaa tukea ja mahdollisuuksia kehittämistoimintaan, aina varhaiskasvatuksesta korkeakouluun saakka (Nordplus 2021). Nordic Master ohjelma keskit-

tyy taasen korkeakouluihin ja yhteistyöhön tukea pohjoismaisia maisteriohjelmia. Nordic Master-ohjelma on pohjoismaiden ministerineuvoston ohjelma. (Opetushallitus 2021i).

- SALTO

SALTO on seitsemän resurssikeskuksen verkosto ja se toimii Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen ohjelmissa. Se tarjoaa epävirallisia oppimisresursseja nuorisotyöntekijöille ja järjestää koulutusta ja verkostoitumista organisaatioiden välillä. (SALTO 2021).

- eTwinning

Euroopan kouluissa työskentelevien kohtaamispaikka, jossa on mahdollisuus kehittää projekteja, tehdä yhteistyötä ja ennen kaikkea olla yhteydessä muihin ja osallisena Euroopan oppimisympäristöä. (eTwinning 2021).

- Maailmankoulu

Resurssikeskus opettajilta opettajille, keskittyen globaalikasvatukseen. Maailmankoululla tarjolla on maksutonta täydennyskoulutusta, laadukkaita opetusmateriaaleja ja asiantuntevaa neuvontaa ja konsultaatiota. Se on myös osa Rauhankasvatusinstituutiota. (Maailmankoulu 2021).

- Kotikansainvälisyyden työkalupakki

Helsingin kaupungin opetusviraston työkalupakki, jossa on paljon erilaisia konkreettisia ideoita toteuttaa kansainvälisyyskasvatusta koululla. (Helsingin kaupunki, opetusvirasto 2012).

- Allianssi

Suomen nuorisotalan kattojärjestö tarjoaa näkökulmia ja asiantuntemusta nuoriin liittyvissä ilmiöissä ja teemoissa (Allianssi 2021a). Allianssi vaikuttaa myös pohjoismaisella eurooppalaisella ja globaalilla tasolla, etenkin pohjoismaisten nuorisokomiteoiden kanssa. Allianssi tarjoaa nuorille mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan Eurooppa-keskusteluissa. (Allianssi 2021b).

- The European Youth Forum

Nuorisojärjestöjen foorumi Euroopassa, jossa edustaa yli 100 nuorisojärjestöä ja näin ollen kokoaa yhteen kymmeniä miljoonia nuoria ympäri Eurooppaa. Foorumi haluaa kannustaa nuoria osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnan toimintaan. (The European Youth Forum 2021).

5.2 Osallisuus opinnäytetyössä

Osallisuus alettu tutkia tarkemmin, ilmiönä ja tarkoituksena. Osallisuutta voi kuvailla monin sanoin ja sitä voidaan tarkastella monin eri näkökulmin. Tämän vuoksi osallisuutta on hieman hankala määrittää yksiselitteisesti (Nivala & Rynänen 2013, 25). Käytännössä se tarkoittaa olla osa jotain ryhmää, läsnäoloa, mukana oloa, aktiivisuutta, aktiivista kuuntelua, olla osallisenä johonkin. Osallisuus voidaan jakaa eri tasoihin – oma elämä, lähiympäristö ja yhteiskunta. (Isola, Kaartinen, Lääperi, Schneider, Valtari, Keto-Tokoi 2017, 3, 5 & 23.) Jokaisessa näissä osallisuus voi näkyä eri tavalla ja osallisuus on jokaiselle henkilökohtaista, kuinka sen kokee ja tuntee (Isola, 2021). Yksi esimerkki ryhmään kuulumisesta voi olla arkinen harrastusryhmä, jolloin osallisuutta ei tule ajatelleeksi. Osallisuus ja osallistuminen tarkoittavat kuitenkin eri asioita. Osallistuminen voi olla siis osallisuuteen edistävää toimintaa (Nivala & Rynänen 2013, 26).

Osallisuus ja osallistava pedagogiikka näkyy työssäni ohjelmakortissa ja osallistavassa esittelyssä. Ohjelmakortissa haluan antaa tasavertaisen osallisuuskokemuksen, jossa kaikki saavat vaikuttaa ohjelman kulkuun, omiin päätöksiin ja olla osana ryhmää. Osallistavassa esittelyssä nuorisotyötiimin jäsenet pääsevät vaikuttamaan ohjelmakortin kokonaisuuteen suunnittelemalla yhden osan ohjelmakortista. Ohjelmakortti voi olla nuorelle myös portti osallistumisen kautta osallisuuteen. Tämän työn päätavoitteena ei ole itsessään osallisuuden lisääminen, vaikka myös siihen voidaan pyrkiä.

Sekä Marttinen, että muut Suomen nuorisokeskukset ovat sitoutuneet toiminnassaan eri arvoihin ja yksi näistä arvoista on osallisuus. Marttisen nettisivuilla osallisuus arvona kuvataan näin:

Meitä kuunnellaan ja mielipiteillämme on merkitystä. Toiminta järjestetään meitä aidosti kuunnellen ja olemme aktiivisia toimijoita nuorisokeskuksissa.

Muita arvoja ovat yhdenvertaisuus ja yhdessäolo, elämyksellisyys ja monipuolisuus ja turvallisuus. (Marttinen 2021.) Nämä kaikki arvot ovat myös tärkeitä ohjelmakortissa ja niitä on huomioitu ohjelmakorttia suunnitellessa, mutta työn rajauksen puitteissa niitä ei käsitellä enempää tässä opinnäytetyössä.

Osallisuus on huomioitu myös aiemmin kuvaamassani pedagogisessa työotteessa, sillä nuorisokeskuksessa nuori itse on aktiivinen toimija. Näin ollen nuorisokeskeisyys tukee nuorten

osallisuutta. Marttisessa, kuin muissakin keskuksissa, nuorten mielipiteillä on merkitystä ja nuoret tulevat kuulluksi ja saavat mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan, näin osallisuus näkyy. Nuoren tukena on aina ammattitaitoinen ohjaaja. (Nuorisokeskusten pedagoginen työote 2021.)

5.3 Ohjelmakortissa opitaan ja oivalletaan

Tämän työn tuotoksissa, ohjelmakortissa ja osallistavassa esittelyssä, on tavoitteena kuitenkin oppia uutta ja oivaltaa, joten nostan lyhyesti aihetta myös tietopohjan osaksi. Nuorisotyö on myös kasvatusta ja opettamistakin.

Myöhemmin esittelen ohjelmakortin, jossa on huomioitu erilaisia oppimistyytlejä ja tapoja oppia. Erilaisia oppimiseen liittyviä teorioita ja oppimistyytlejä on useita, mutta yksi määritelmistä on jakaa oppijat auditivisiin, visuaalisiin ja kinesteettisiin oppijoihin (Oppimistyylit 2021). Auditivinen oppija oppii parhaiten kuuntelemalla, puhumalla ja keskustelemalla, eli kuuloaistin avulla. Visuaalinen oppija taas hyödyntää näköaistiaan, eli näkemällä ja lukemalla. Kinesteettiselle oppijalle on tärkeää kokeminen, tekeminen ja tunteminen, eli oppii parhaiten tuntoaistin avulla. (Oppimistyylit 2021.)

Olen ohjelmakortissa pyrkinyt käyttämään menetelmiä, jotka palvelisivat näitä oppimistyytlejä. Esimerkiksi ohjeiden annossa ohjeet näkyvät Power Point -esityksenä kirjallisesti, sekä ohjaaja kertoo ne suullisesti ja jokainen täyttää haluamallaan tavalla omaa matkakorttia. Ohjelmakortissa on käytetty erilaisia menetelmiä, kuten musiikkia, draamaa, leikkiä ja mielikuvaharjoittelua, jotta jokaiselle oppijalle löytyisi niin sanotusti jotakin ja itselle mieluisimman menetelmän kautta asiat jäisivät paremmin mieleen.

5.4 Viestintä ja kommunikaatio

Viestintää voidaan pilkkoa moneen osaan, mutta yleisesti viestinnällä tarkoitetaan vuorovaikutusta ja kommunikaatiota, joka on keskeistä ihmisen elämässä ja arkipäivää. Viestintä on perusedellytys, jotta esimerkiksi organisaatio ja yhteisö toimii. Viestintä on sanoja, puhuttua ja kirjoitettua. Viestinnästä puhuttaessa nousee esiin myös nonverbaali viestintä, joka tarkoittaa hiljaista viestintää, kuten ilmeitä ja eleitä. (Juholin 2017, 22–23.) Me ihmiset siis käytännössä viestimme koko ajan itsestämme ja voimme lukea viestejä myös toisista ihmisistä. Viestintää ei välttämättä tule arjessa ajatelleeksi, mutta mikäli se ei toimi tai epäonnistuu, sillä voi olla suuriakin vaikutuksia (Juholin 2017, 39). Viestintää tulee siis suunnitella, laatia, kehittää ja arvioida (Juholin 2017).

Viestintää voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Sisäisestä viestinnästä puhuttaessa voidaan puhua myös työyhteisöviestinnästä. (Lohtaja-Ahonen & Kaihovirta-Rapo 2021, 14.) Työyhteisöviestinnässä toimitaan yhdessä, sovitulla toimintatavoilla, jotta työskentely on sujuvaa. Työyhteisöviestinnässä tarkoitetaan tiettyä työyhteisöä, joka viestii keskenään, esimerkiksi puheluin, viestein ja sähköpostein. Tätä voidaan kutsua myös päivittäisviestinnäksi. Työyhteisöviestinnällä voidaan tarkoittaa myös ydintyöyhteisön lisäksi verkostoa, johon kuuluu muita sidosryhmiä. (Juholin 2017, 47–48.)

Työharjoitteluni aikana olin osa Marttisen työyhteisöviestintää, joka oli kokemukseni mukaan sujuvaa ja helposti ymmärrettävää. Samassa toimistotilassa työskennellessä usein asiat käytiin läpi keskustellen. Työyhteisöllä on käytössä puhelimella ja tietokoneella yhteisiä ryhmiä, joilla tavoitetaan nopeasti koko työyhteisö, sekä tiimit.

Sisäisellä viestinnällä on tavoitteita ja tehtäviä. Isohookana Heli kiteyttää teoksessaan sisäisen viestinnän tavoitteen näin: ”Sisäisen viestinnän tavoitteena on luoda ja kehittää yrityksen identiteettiä ja sisäisiä suhteita ja vaikuttaa siten yrityksen tavoitteiden saavuttamiseen.” Samaisessa teoksessa luetellaan sisäisen viestinnän tehtäviä, joita ovat mm. sitouttaminen toiminta-ajatuksen, arvoihin ja yrityskulttuuriin, vaikuttaminen työnteon sujuvuuteen ja tehokkaaseen resursien käyttöön, asioiden tiedottaminen ja positiivisen ilmapiirin luomiseen. Sisäisen viestinnän tehtävänä on tukea myös markkinointia. (Isohookana 2007, 222–223.)

Jo 1980-luvulla professori Leif Åberg tutki viestintää ja kehitti ”Åbergin pizzan”. Tätä pizzaa voidaan kutsua kuuluisimmaksi suomalaiseksi yritysviestinnän malliksi, jossa keskiössä on tulostiedotus ja tulostiedotuksen keinot. Åbergin pizzassa osia, eli funktioita on neljä ja nostan tässä esille yhden pizzan osan, joka liittyy erityisesti sisäiseen viestintään. Osiossa työhön ja työyhteisön perehdytys johtaa kiinnittämiseen. (Åberg 2020.) Edellisessä kappaleessa mainitsin sisäisen viestinnän sitouttamisesta, joka voidaan nähdä myös kiinnittämisenä. Eli Åbergin mallin mukaan voidaan todeta, että toteuttamani osallistavan esittely kautta olen perehdyttänyt nuorisotyöntekijöiden tiimin ohjelmakorttiin ja täten kiinnittänyt tiimin osaksi kokonaisuutta (Åberg 2020).

Viestinnässä olennaisena osana on kieli ja kielitaito. Erilaisissa kulttuureissa kommunikoidaan ja viestitään eri tavalla. (Varis 2011.) Eri kulttuurien välisessä viestinnässä on hyvä muistaa olla hienotunteinen, sillä ihmiset käsittävät eri lailla esimerkiksi identiteetin, kohteliaisuuden ja käytöstavat. Joissakin kulttuureissa on tabuja, joista ei ole soveliasta keskustella ja politiikassa

tapahtuvia asioita on kuvattu niin eri tavalla maiden medioissa, että siitä on jopa vaikea keskustella kansainvälisesti. (Ketola 2011.) Markku Variksen (2011) toimittamassa Kulttuurien välinen viestintä ja kasvatus -oppikirjassa eri kirjoittajat pohtivat suomalaisten ja muiden kulttuurien välistä viestintää omien kokemusten ja lähdekirjallisuuden avulla. Esimerkiksi Selkälä (2011) toteaa saksalaisten toimivan samalla asialinjalla suomalaisten kanssa kaupankäynnissä ja Ampula (2011) toteaa, että suomalaisten viestintä on hyvin samankaltaisia islantilaisten kanssa. Lopulta kansainvälisessä viestinnässä on kyse avoimuudesta, reaktioiden tarkkailusta, oikeanlaisesta suhtautumisesta ja kommunikaation toimimisesta. Jokainen voi omalta osaltaan rakentaa hyvää kommunikaatiota, jotta viestit välittyvät myös tulevaisuudessa kulttuurista toiseen. (Ketola 2011, 193.)

Viestinnästä kirjoittaessa voisi myös jatkaa johtajuuteen, osallistavaan ja osallistuvaan työyhteisöön, innovatiivisuuteen, viestinnän kehittämiseen ja lisää kansainvälisen viestinnän tutkimiseen. Rajaakaan kuitenkin viestinnän osuuden tässä työssä tähän.

6 TUTKIMUSMENETELMÄT

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on kolme selkeää tunnuspiirrettä. Ensimmäinen tunnuspiirre on, että opinnäytetyöstä syntyy jokin tuotos. Toisena, opinnäytetyön tekemiseen tarvitaan eri toimijoita ja toimintaa, joka tähtää kehittämistyöhön. Kolmas tunnuspiirre on hyvinkin konkreettinen: kuinka kehitystoimintaa tehdään jokapäiväisessä työskentelyssä. Tähän tarvitaan toimintaympäristö, jossa kommunikoidaan ja työskennellään eri toimijoiden kanssa. (Salonen 2013, 5–6.) Tästä opinnäytetyöstä tuotoksena syntyi ohjelmakortti, jonka tekemisen aloitin tilaajan toimintaympäristössä. Kehitystyötä tehtiin keskustellen, samassa tilassa tilaajan kanssa työskennellen ja palautteen saannin kautta.

Opinnäytetyön tekeminen on siis kehittämistoimintaa ja opinnäytetyötyyppejä on erilaisia. Äsken määrittelemäni toiminnallisen opinnäytetyön lisäksi voidaan tehdä tutkimuksellinen opinnäytetyö, jossa tutkimusmenetelmät ovat laadullista tai määrällistä tutkimusta. (Vilkkä 2021, luku ”Tutkimusprosessi käytännössä”.) Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä ei synny tuotosta, vaan tutkimustietoa. Keskeinen toimija työssä on tekijä itse, muut toimijat näyttäytyvät esimerkiksi haastattelussa haastateltavana osapuolena. Toimintatapa ei ole niin vuorovaikutteinen, kuin toiminnallisessa työssä, vaan lähinnä yksisuuntainen tiedonkeruu. (Salonen 2013, 5–6.)

Kirjassa Tutkimuksellinen kehittämistoiminta: näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon (Toikko, Rantanen 2009) Riitta Seppänen-Järvelä kiteyttää eron kehittämismenetelmien ja tutkimusmenetelmien välille:

Riitta Seppänen-Järvelä (2006, 21–23) tekee kuitenkin selkeästi erottelun tutkimusmenetelmien ja kehittämismenetelmien välille. Tutkimusmenetelmien valinta perustuu tutkimusongelmaan, toisin sanoen siihen, millaiseen kysymykseen etsitään ratkaisuja. Tutkimusmenetelmien luotettavuus arvioidaan tieteellisten periaatteiden mukaisesti. Kehittämistoiminnassa lähtökohta on usein tutkimusongelmien ratkaisun sijaista käytännöllisempi.

Opinnäytetyötäni voidaan pitää laadullisena tutkimuksena, sillä laadullisen tutkimuksen tehtävänä on muun muassa löytää uusia näkökulmia tai ilmiöitä, tutkia prosesseja, kehittää uusi teoria tai malli tai toiminnan kehittäminen. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen erottelu on kuitenkin joskus mahdotonta, eikä kovin yksiselitteinen. (Kóbor-Laitinen & Lind 2021). Olen esimerkiksi käyttänyt tutkimusmenetelmänä kyselyä, joka on tavanomaisempi tapa kerätä ai-

neistoa määrällisessä tutkimuksessa (Vilkkä 2021 luku ”Määrällinen tutkimusmenetelmä käytännössä”). Laadullisen tutkimuksen lähestymistapa on kokonaisvaltainen ja sen tavoitteena on tulkintojen kautta välittää havaintoja esimerkiksi ihmisten toiminnasta, kokemuksista ja käsityksistä. Tutkijan on syytä erottaa kokemusten ja käsityksien suhde, sillä niiden välillä ei välttämättä ole yhteyttä ja tutkittavien kokemuksia ei ymmärretä aina tyhjentävästi. (Laine 2001, 36–37.) Näin ollen tutkijan ja tutkimuskohteiden ymmärrysaste pysyvät erillisinä, joten tämä aiheuttaa tulkintaongelmia (Laine 2001 23; Varto 1992, 59–63). Laadulliseen tutkimukseen soveltuvia menetelmiä on olemassa paljonkin, esimerkiksi haastattelu ja havainnointi (Vilkkä 2021), ja käyttämäni benchmarking -menetelmä (Kóbor-Laitinen-Lind 2021).

Missä tahansa opinnäytetyötyypissä, kuten tässäkin toiminnallisessa opinnäytetyössä toteutetaan hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Tämä tarkoittaa eettistä toimintatapaa hankkia tietoa ja tutkimusmenetelmien käyttöä. Tärkeitä arvoja ovat rehellisyys, luotettavuus, huolellisuus ja vilpittömyys, jotka näkyvät esimerkiksi läpinäkyvällä lähteiden käytöllä ja viittaamalla selkeästi käytettyyn tietoon. Tiedonhaussa hyvät tieteelliset käytännöt tarkoittavat myös lähdekriittisyyttä etsiessään ja käyttäessään lähteitä. (Vilkkä 2021, luku ”Tutkimukselle asetetut vaatimukset”.) Tässä työssä hyviin tieteellisiin käytäntöihin on perehdytty ennen opinnäytetyön aloittamista osallistumassa Humanistisen Ammattikorkeakoulun kursseille ja niissä tehtävien harjoitustehtävien avulla.

6.2 Benchmarking

Benchmarking, voidaan puhua myös benchmarkkauksesta. Benchmarkkaus tarkoittaa vertailukehittämistä. (Kóbor-Laitinen & Lind 2021.) Siinä peilataan, vertaillaan, arvioidaan ja suhteutetaan muiden tekemistä omaan toimintaan (Seppänen-Järvelä 2005, 13). Kyse ei ole matkimisesta tai kopioinnista, vaan vertailua, kuinka muut tekevät ja heiltä oppiminen. Vertailua pyritään tekemään juuri parhaaseen vastaavaan malliin tai käytäntöön (Salonen, Eloranta, Hautala, Kinos 2017, 84). Benchmarkkauksessa ollaan siis kiinnostuneita muiden toimintamalleista ja kuinka niiden kautta voidaan parantaa omaa toimintaa. (Kóbor-Laitinen & Lind 2021; Tuominen & Ahola 2011, 5). Benchmarkkaus on hyvä menetelmä, jos halutaan esimerkiksi kehittää laatujärjestelmiä tai käyttää prosessikehittämisen välineenä. (Salonen, Eloranta, Hautala, Kinos 2017, 84).

Benchmarking on myös prosessi. Esimerkkinä tästä Proakatemian esseepankissa Laaksonen kirjoittaa benchmarking-prosessiaskeleista Kari Tuomisen Kehityksen tie-Benchmarking-käsi-kirjaa lähteenä käyttäen. Seitsemän askeleen pääperiaatteen ensimmäisenä on määritellä benchmarking-kohde. Määrittelyssä on hyvä pohtia kysymyksiä, mitä asiakkaat odottavat, millaista osaamista tarvitaan ja missä on suurin kehittämisen tarve? Tämän jälkeen etsitään yritykset, joita halutaan benchmarkata. Yrityksen etsinnässä otetaan huomioon, mitä yritykseltä voidaan oppia, kuinka tietoa saadaan ja millä kriteereillä yritykset valitaan. Tämän jälkeen mitataan ja opitaan oma prosessi, jotta voidaan verrata sitä valitseman yrityksen prosessiin ja oppia siitä. Benchmarking voidaan tehdä konkreettisesti yritysvierailulla, kunhan huomioidaan eettiset ja luottamukselliset seikat, päätetään, kuinka prosessia dokumentoidaan ja pohditaan, onko seikkoja, jotka voisivat estää yrityksen prosessin sopivuuden omaan yritykseen. (Laaksonen 2019.)

Tämän jälkeen analysoidaan erot ja asetetaan tavoitteet. Näiden perusteella pystytään laatimaan alustava suunnitelma kehittämis ehdotuksineen. Seuraavaksi tulee soveltaminen ja käyttöönotto ja asetetaan tarkat tavoitteet. Toteuttamisen suunnittelua auttavat esimerkiksi kysymykset, kuinka toisen yrityksen prosessit auttavat kehittämään omaa prosessia, mitä muutosta halutaan, onko ymmärretty oikein toisen yrityksen yrityskulttuuri ja kuinka laatia toteuttamissuunnitelma? Lopuksi tapahtuu vakiinnuttaminen ja varmistetaan kehityksen jatkuminen. Voidaan pohtia, aloitetaanko prosessi alusta, mitä on opittu tai tarvitaanko muita benchmarkattavia kohteita. Jatkuvalle arvioinnille ja mittaamiselle halutaan varmistaa, että tavoitteet saavutetaan ja kehitys jatkuu. (Laaksonen 2019.)

Päädyin itse käyttämään benchmarkkausta tutkimuksessani, sillä halusin kartoittaa millaisin menetelmin muut nuorisokeskukset toteuttavat kotikansainvälisyyttä. Tutkin nuorisokeskusten sivuja ja sosiaalista mediaa ja tämän lisäksi päätin tehdä vielä kyselyn, jossa saisin enemmän tietoa. Käytin benchmarkkauksen kohteena vain nuorisokeskuksia, sillä heillä olisi ymmärrys, mitä ohjelmakortilla tarkoitetaan. Vaikka kaikki nuorisokeskukset toimivat samojen periaatteiden ja ohjeiden mukaan, löytyy jokaisesta myös omia piirteitään ja näitä halusin selvittää kyselyn avulla. Olisin voinut ottaa kohteiksi myös muita kotikansainvälisyyttä tekeviä tahoja ja organisaatioita, jolloin olisin saanut enemmän verrattavaa ja tuloksia, joita en ehkä olisi osannut odottaa.

6.3 Kysely

Olen toteuttanut tässä työssä kaksi kyselyä lisätietojen saamiseksi ja onnistumisen mittaamiseen, joiden vuoksi kyselyn käyttäminen on perusteltua opinnäytetyössä. Kyselyitä ja lomakkeita on erilaisia ja ne ovatkin melko perinteisiä ja yleisiä tapoja kerätä tutkimusaineistoa (Valli 2018; Vilka 2021). Kyselyn voi toteuttaa perinteisellä paperipostilla tai sähköisesti ja tapaa valitessaan on hyvä huomioida tavan haittoja ja hyötyjä. Esimerkiksi perinteinen paperilomake sopii ikääntyneemmälle väestölle sähköisten taitojen tai sen puutteen vuoksi tai koululuokalle, jolloin kaikki vastaavat samanaikaisesti ja tutkija saa aineiston välittömästi. Sähköisessä kyselylomakkeessa säästetään kuluja ja luontoa ja se on nopeampi tapa kerätä aineistoa. (Valli 2018, luku ”Aineistonkeruu kyselylomakkeella”.) Kyselyä voidaan toteuttaa myös kasvotusten, haastattelun omaisesti tai puhelinkyselynä (Vilka 2021, luku ”Määrällinen tutkimusmenetelmä käytössä”). Toteutin kyselyn Forms-kyselyllä, sillä sen käyttö oli minulle ennestään tuttua.

Kyselylomakkeen suunnittelussa on hyvä huomioida, kuinka kysymykset asettelevat, kiinnittää huomiota kielioppiin ja millainen vastausvaihtoehto on. Myös kyselylomakkeen pituuteen, taustakysymyksiin, ohjeiden antoon vastauksissa ja ennen kyselyn täyttämistä tiedon antamiseen on hyvä keskittyä, sillä pienetkin asiat kyselyssä voivat merkitä vastausten antamiseen ja motivaatioon täyttää kyselyä. Hyvä tapa arvioida näiden asioiden onnistumista on käyttää testivastaajia. (Valli 2018, luku ”Aineistonkeruu kyselylomakkeella”). Käytin itse kahta testivastaajaa kyselyssäni nuorisokeskuksille ja sain heiltä kehittämissuhteita ja tarkentavia kysymyksiä ja näiden avulla kehitin kyselylomaketta, ennen kuin lähetin sen tutkittaville.

Kyselyssäni muille nuorisokeskuksille käytin survey-tutkimusta, joka tarkoittaa, että kysely on standardoitu eli vakioitu. Kysely on siis täysin samanlainen kaikille vastaajille, jolloin vastaajien tulisi ymmärtää kysymykset täysin samalla tavalla ja heillä tulisi olla samanlaiset mahdollisuudet vastata kysymyksiin. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2005, 182.) Kyselyssä oli yksinkertaisia ’kyllä’ ja ’ei’ kysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Tarkoitukseni oli saada lisätietoa, joten päädyin avoimiin kysymyksiin, jolloin vastaukset antaisivat mahdollisimman paljon tietoa juuri kyseisestä nuorisokeskuksesta. Avoimissa kysymyksissä yleensä saattaa haittana olla se, että joihinkin kysymyksiin jätetään vastaamatta tai ei suoranaisesti vastata kysymykseen (Valli 2018, luku ”Aineistonkeruu kyselylomakkeella”). Pyrin välttämään tätä mahdollisimman yksinkertaisilla kysymyksillä ja monilla apukysymyksillä, jotka auttaisivat vastaajaa.

Marttisen nuorisotyöntiimin kyselyssä tarkoitukseni oli mitata tiimiläisten sen hetken tunnetta väittämästäni asiasta, joten käytin mukautettua Likertin asteikkoa mittaamisessa. Likertin asteikko on yksi käytetyimmistä mittaamisen tavoista, kun halutaan mitata asenteita tai mielipiteitä (Gall, Gall & Borg 2003, 228–229). Likert -mittarissa on käytetty aikojen saatossa eri asteikkoa, kuitenkin aina pariton määrä, mutta nykyisin useimmin käytetty asteikko on 1–5, jossa 1 tarkoittaa täysin samaa mieltä ja 5 täysin erimieltä (Valli 2018, luku ”Aineistonkeruu kyselylomakkeella”). Mukautin mittarini siten, että väittämää piti arvioida nykytilanteen mukaan asteikolla 1-5, jossa 1=ei lainkaan, 2= vähän, 3=jokseenkin, 4=hyvin, 5=täysin. Kysymykset ja tulokset ovat tässä työssä näkyvissä kohdassa ’tulokset’.

7 TUOTOKSET

Tässä esitellään työn tuotos ohjelmakortti ja osallistava esittely. Ohjelmakortin esittelyssä käydään lyhyesti läpi, millainen osio on kyseessä, osion tavoitteet ja osion purkukysymykset. Kerrotaan lyhyesti, miksi juuri nämä osiot ovat päätyneet ohjelmakorttiin. Osallistavassa esittelyssä käydään läpi, mitä tehtiin ja millaisia asioita käsiteltiin.

7.1 Ohjelmakortti

Tässä ohjelmassa lähdetään haavematkalle maailmalle. Tutustutaan eri kulttuureihin erilaisin menetelmin, muun muassa musiikin, draaman ja leikin keinoin. Pohditaan omaa identiteettiä, suomalaisuutta ja maailmaa yhdessä ryhmän kanssa. Ohjelmaa voidaan myös räätälöidä, käyttää siitä vain osia tai toteuttaa englanniksi Marttisten kansainvälisten vapaaehtoisten vetämänä. Jokainen osallistuja saa oman matkakortin, jota täydennetään itsenäisesti.

Tavoitteina ja teemoina ovat kansainvälisyyskasvatus, tutustuminen karttaan, maihin, kieliin tutustuminen, pohtia erilaisia termejä, tutustua erilaisiin kappaleisiin maailmalta, kohdata erilaisia paikkoja, ajatella ja pohtia omia mielikuvia, pohtia Suomea ja suomalaisuutta, ajatella itseään suhteessa muihin kulttuureihin ja tutustua yhteen eri maan leikkiin. Ihmisoikeustavoitteena liikkumisen vapaus ja oikeus haaveiluun. Jokaisen tehtävän kohdalta löytyy myös tehtäväkohtainen tavoite.

Toteutuksessa kaikkia tehtäviä ei välttämättä tarvitse tehdä. Ohjaaja voi katsoa ja tunnustella ryhmän omaa halukkuutta ja tahtia. Tehtäviä saa soveltaa, eikä matkakorttia ole pakko käyttää. Ohjelmakortin rakenne on mahdollisimman yksinkertainen, jotta se on helpommin muokattavissa. Siitä pystyy jättämään pois osia tai lisäämään niitä. Tehtävien purut voidaan tehdä halumallaan tavalla ja jotain asioita voi painottaa enemmän, kuin toisia. Jokaisen tehtävän kohdalta löytyy purkukysymykset, jotka johdattavat haluttuun teemaan ja niiden avulla on helpompi tehdä pohdintaa ja reflektoida ajatuksia ja oppimistaan. Usein oppiminen ja oivaltaminen tapahtuu juuri tehtävän purussa. Ohjelma on aina ryhmänsä näköinen, toisilla voi herätä ajatuksia enemmän toisista teemoista ja on hyvä antaa vapaus ryhmälle, mitä asioita halutaan käsitellä ja nostaa esille.

Tehtävä 1.

Ensimmäisenä tehtävänä on tutkia karttaa ja lippuja, etsiä mielenkiintoisesta maasta jokin fakta/tietoisku, joka kerrotaan muille. Tavoitteena tutustua karttaan, maihin ja löytää itselle mielenkiinnon kohde. Ensimmäinen tehtävä on johdatus aiheeseen. Pyritään saamaan mielenkiinto heräämään koko maapalloa ja sen ihmisiä kohtaan. Tämä osio sopii erityisesti visuaaliselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Miltä maailmankartta näyttää?
- Mitä rajat merkitsevät?
- Mitä löysit?
- Yllätytkö, että joku maa olikin niin iso tai pieni?

Tehtävä 2.

Toinen tehtävä on harjoitella esittelemään itsensä valitsemallasi kielellä sanallisesti ja kirjallisesti. Tavoitteena kieliin tutustuminen. Tehtävässä tutustutaan viestinnän tärkeään osaan eli kieleen. Tämä osio sopii erityisesti auditiiviselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Mikä merkitys äidinkielellä on ihmiselle?
- Haluaisitko oppia uuden kielen, jos, niin minkä?
- Mikä kieli on kaunis?

- Mikä kuulostaa hassulta?
- Mikä tuntuu vaikealta?

Tehtävä 3.

Kolmas tehtävä on sanaselitys parin tai pienryhmän kanssa. Tavoitteena pohtia ja oppia erilaisia termejä. Tehtävässä ei ole purkukysymyksiä, sillä keskustelu käydään tehtävän aikana. Sanat ovat kansainvälisyyteen, kulttuureihin ja maihin liittyviä. Purussa käsitellään yhdessä, mitä tarkoittaa ennakkoluulo, stereotypia, identiteetti, pakolainen, arvot, demokratia ja rasismi. Käsitteet ovat tärkeitä eri kulttuurien kanssa toimimisessa ja erilaisten ihmisten kohtaamisessa. Tämä osio sopii erityisesti auditiiviselle oppijalle.

Tehtävä 4.

Neljäs tehtävä on kuunnella eri maista olevia kappaleita. Kirjoitetaan ylös, mistä veikataan kappaleen olevan peräisin. Tavoitteena tutustua erilaisiin kappaleisiin maailmalta. Musiikki on yksi kulttuurimuoto ja erilaiset musiikkityylit saattavat johdattaa eri puolelle maapalloa. Tämä osio sopii erityisesti auditiiviselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Miltä tuntui kuunnella erilaisia kappaleita?
- Tarvitseeko sanoja ymmärtää?
- Mistä kappaleesta pidit erityisesti?
- Koskettiko joku?
- Mikä merkitys musiikilla on ihmiselle?
- Mitä musiikki kertoo kulttuurista?
- Onko joku musiikkityyli erityisen tunnistettava jostakin päin maailmaa?

Tehtävä 5.

Viides tehtävä on katsoa erilaisia kuvia taululta. Kirjoita kaksi ensimmäistä sanaa, mitä tulee kuvasta mieleen. Tavoitteena kohdata erilaisia paikkoja, ajatella ja pohtia omia mielikuvia. Kuvat ovat erilaisia keskenään, eri paikoista ja niissä on erilainen tunnelma. Ajatuksena on kuvien kautta pohtia eri teemoja. Tämä osio sopii erityisesti visuaaliselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Mitä ajatuksia?
- Mikä kuva jäi mieleen, miksi?
- Yllätytkö ajatuksistasi?
- Onko erilaisuus rikkaus?
- Missä on köyhyyttä?
- Oletko onnellinen?

Tehtävä 6.

Kuudes tehtävä on suunnitella ryhmissä nuorisovaihto. Ajatuksella, jos kaikki olisi mahdollista. Ohjaaja kertoo ennen tai jälkeen tehtävän Erasmus+ vaihtoehtoja. Tavoitteena haaveilu, alkaisiko ajatus itämään oikeasta vaihdosta? Tämä osio on erityisesti suunnattu nuorille. Tämä osio sopii erityisesti kinesteettiselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Miten meni?
- Oliko helppoa tai vaikeaa?
- Voisiko suunnitelmanne oikeasti toteutua?

Tehtävä 7.

Seitsemäs tehtävä on tehdä ryhmissä omavalintainen teos, joka kuvastaa Suomea tai suomalaisuutta. Esitetään lopuksi koko ryhmälle. Esimerkiksi pieni näytelmä, still-kuva, runo, laulu tai piirustus. Tavoitteena pohtia Suomea ja suomalaisuutta, ajatella itseään suhteessa muihin kulttuureihin. On hyvä pohtia omaa kulttuuri-identiteettiään ja sitä kautta peilata myös omia käsityksiä muihin kulttuureihin. Tämä osio sopii kaikille oppimistypeille sen vapaamuotoisuuden vuoksi.

Purkukysymykset:

- Millainen maa Suomi on?
- Mitä on suomalaisuus?
- Oletko ylpeä suomalainen, miksi, miksi et?
- Mistä Suomi on tunnettu? Tai kenestä?
- Millaisia ajatuksia muilla voisi olla Suomesta?

- Oletko törmännyt ennakkoluuloihin tai stereotypioihin?
- Minkälaista suomikuvaa haluaisit viedä maailmalle?

Tehtävä 8.

Kahdeksas tehtävä on keksiä vuorotellen kuvitteellisia tapahtumia tai tilanteita. Osoitetaan ryhmässä henkilöä, jota omasta mielestä kuvaa parhaiten tapahtuma tai tilanne. Tavoitteena löytää vahvuuksia ja valmiuksia ryhmästä ja varautuminen jännittäviin tilanteisiin. Tehtävä on mielikuvaharjoittelua käytännön toiminnasta. Ehkä joku keksitty tilanne voisi tapahtua oikeasti ja tämän tehtävän kautta jännittäviin tilanteisiin voidaan varautua hieman ennakkoon. Tämä osio sopii erityisesti kinesteettiselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Millaisia vahvuuksia löysit ryhmästä?
- Yllätytkö/miltä tuntui saada ja antaa ”osoituksia”?
- Opitko uutta kaverista?

Tehtävä 9.

Yhdeksäs ja viimeinen tehtävä on leikkiä kuubalaista leikkiä, Papin hattua. Tavoitteena tutustua yhteen eri maan leikkiin. Tehtävän on tarkoitus olla hauska ja rentouttaa tunnelmaa, mikäli muut tehtävät ovat esimerkiksi vieneet syvälliseen ja rankkaankin keskusteluun. Tämä osio sopii erityisesti kinesteettiselle oppijalle.

Purkukysymykset:

- Tiedätkö perinteisiä leikkejä muualta maailmasta?
- Mitä leikki kertoo kulttuurista?
- Mitä ovat suomalaiset perinneleikit?

Kun kaikki osiot on käyty läpi, voidaan vielä jutella, mikäli herää kysymyksiä tai pohdintaa. Loppupurulle on hyvä jättää aikaa, vaikkakin koko ohjelman loppupurku on lyhyt sen vuoksi, että reflektiota on tapahtunut koko ohjelmakortin ajan.

Loppupurun kysymykset:

- Mitä opit?
- Mikä jäi eniten mieleen?

- Oliko kivaa/tylsää?

7.2 Osallistava esittely

Osallistava esittely järjestettiin toukokuussa 2021. Aikaa esittelyyn oli noin kolme tuntia. Esittelin aluksi hieman opinnäytetyötäni, jonka jälkeen kävimme Marttisen kansainvälisen nuorisotoiminnan toimia Sami Sorjosen johdolla. Olin toimittanut Samille ennakoon kysymykset, jotka halusin käyvän läpi tiimin kesken ja niiden avulla tiimi saisi kokonaiskuvan toimista. Läpikäytävät asiat olivat:

- Marttisen kansainvälisyystoiminta yleisesti
- Avaintoimet 1 & 2: Mitä nämä tarkoittavat käytännön tasolla Marttisessa?
- Nuorten osallisuushankkeet
- Nuorisotyöntekijöiden liikkuvuushankkeet: Mitä tämä tarkoittaa Marttisessa?
- Mitä on meneillään nyt?
- Mitä on tulossa?
- Kotikansainvälisyys Marttisessa
- Työntekijöiden omat koulutukset

Tämän jälkeen tiimin kesken käytiin läpi ohjelmakortti, kuin se olisi ohjattu mille tahansa ryhmälle. Pyrin ohjeistamaan samalla, miltä ohjelmakortin ohjaaminen näyttää ohjaajan silmin ja mitä pitää ottaa huomioon missäkin osiossa. Lopuksi käytiin lyhyt loppupurku siitä, millainen ohjelma on, mitä ajatuksia se herättää ja tiimiläiset täyttivät loppukyselyn. Seuraavassa kappaleessa esitellään kyselyn kysymykset ja arvioidaan niitä.

7.3 Kyselyiden arvioinnit

7.3.1 Marttisen nuorisotyön tiimi

Kyselyllä kartoitin osallistavan esittelyn sekä ohjelmakortin onnistuneisuutta nuorisotyön tiimiltä. Kysely on toteutettu kaksi kertaa, ennen ja jälkeen esittelyn. Molemmilla kerroilla täytettiin sama kysely ja kysymyksiä tuli arvioida asteikolla 1–5 nykyhetken mukaan. Esittelyn jälkeisessä kyselyssä oli mahdollista jättää myös avointa palautetta. Kysymyksiä oli yhteensä kuusi ja esittelyn jälkeisessä kyselyssä yksi lisäkysymys. Koko kysely on nähtävissä tämän työn liitteissä. Kyselyyn on vastannut yhteensä neljä vastaajaa eli kaikki, joille kysely oli lähetetty.

Vastausasteikko:

1. Ei lainkaan 2. Vähän 3. Jokseenkin 4. Hyvin 5. Täysin

Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin tiimin kokemusta, kuinka paljon he omaavat tietoa Marttisen kansainvälisyystoiminnasta. Tieto olisi tärkeä osallistavaa esittelyä varten, jotta tiedetään sen hetken tietotaso. Tuloksessa näkyy pientä parannusta lähtöpisteeseen, mikä on positiivista, sillä tietopaketin läpikäymiseen esittelyssä oli hyvin vähäinen aika. Vastaukset jakautuivat ennen esittelyä 'vähän' ja 'jokseenkin' välille. Jälkeisessä kyselyssä kaikki ovat vastanneet 'jokseenkin'.

Toisella kysymyksellä kartoitettiin tietoa siitä, kuinka hyvin tiimi tietää nuorten kansainvälistymismahdollisuuksia Marttisessa. Esittelyssä käytiin läpi toimia ja mahdollisuuksia, mutta syventymiseen ei ollut aikaa. Tuloksissa oli kuitenkin havaittavissa nousua tiedon siirtymisestä ja omaksumisesta. Ennen esittelyä kyselyssä yksi vastaaja on vastannut 'vähän' kaksi vastaajaa 'jokseenkin' ja yksi 'hyvin'. Jälkeisessä kyselyssä vastaukset jakautuivat puoliksi 'jokseenkin' ja 'hyvin' kesken.

Kolmas ja neljäs kysymys oli hyvin samankaltainen. Kolmas arvioitava kysymys oli: Jos nuori soittaisi minulle kysyäkseni lisätietoja kansainvälistymisestä, osaisin kertoa hänelle lisätietoja. Ennen esittelyä yksi vastaaja on vastannut 'vähän' ja loput 'jokseenkin' ja esittelyn jälkeen yksi vastaus on 'hyvin' ja loput 'jokseenkin'. Neljäs arvioitava kysymys oli: Jos nuori soittaisi minulle kysyäkseni lisätietoja kansainvälistymisestä ohjaisin hänet kansainvälisyyskoordinaattorin pakeille. Tässä kysymyksessä vastausasteikko oli seuraava.

1. Välittömästi 2. Kysyisin henkilötiedot ja välittäisin asian eteenpäin 3. En osaa sanoa/riippuu asiasta 4. Neuvoisin ensin itse, sitten ohjaisin eteenpäin 5. Neuvoisin itse

Neljännessä kysymyksessä ennen esittelyä kolme vastaajaa vastasi kohdan '2' ja yksi kohdan '3'. Jälkeisessä kyselyssä yksi vastaajaa vastasi kohdan '2' ja kolme vastaajaa kohdan '4'. Tämän opinnäytetyön yhtenä tavoitteena oli tuoda kansainvälistä nuorisotyön osaamista koko tiimille ja jalkauttaa kansainvälisyyskoordinaattorin työtä kaikille selkeämmäksi ja osallistavammaksi. Kysymyksen tulosten perusteella on saavutettu tavoitetta, sillä tuloksissa on havaittavissa selkeää parannusta ennen esittelyn alkua vastauksiin peilaten.

Viides kysymys liittyi ohjaajuuteen. Marttisessa tehdään ohjaustyötä ja jokaisella on omat vahvuudet ohjaajana. Kysymys oli: Minulla on varma olo ohjata kansainvälisyystoimintaa. Pidin tätä kysymystä siksi tärkeänä kysyä, sillä en tiennyt tiimin kokemuksista ohjata kansainvälisyystoimintaa. Ennen esittelyä yksi vastaajista on vastannut 'ei lainkaan' ja kolme 'vähän'. Esittelyn jälkeen kyselyssä on kolme vastausta 'jokseenkin' ja yksi 'hyvin'. Havaitsen tässä kysymyksessä myös alkuun tiedonpuutetta ja menetelmien puuttumista. Tuloksissa on todella selkeä parannus ja vahvistaa sen, että ammattitaitoinen tiimi on saanut rohkaisua ja menetelmän tekemästäni ohjelmakortista. Seuraava kysymys kartoittaa vielä erikseen menetelmistä.

Kuudes väittäjä kyselyssä on siis: Minulla on erilaisia menetelmiä kansainvälisyyskasvatukseen. Ennen esittelyä halusin kartoittaa, onko tiimillä menetelmiä tai ajatuksia liittyen kansainvälisyyskasvatukseen. Ennen esittelyä kyselyyn ovat kaikki vastaajat vastannut 'vähän'. Jälkeen esittelyn kolme vastaajaa on vastannut 'jokseenkin' ja yksi 'hyvin'. Yhtenä tavoitteena tässä työssä oli myös tuoda menetelmä ohjelmakortin muodossa, joten tuloksien nousun perusteella voi päätellä, että tavoitetta on saavutettu. Vaikka tuotoksena on vain yksi ohjelmakortti, pyrin myös sen muokattavuuteen, joten voisin nähdä myös sen toteutuneen tulosten perusteella.

Seitsemäs lisäkysymys oli vain esittelyn jälkeisessä kyselyssä, jossa kysyttiin, kokiko vastaaja osallistavasta esittelystä olleen hyötyä. Vastausasteikko oli 'ei', 'en osaa sanoa' ja 'kyllä'. Kaikki vastaajat kokivat esittelystä olleen hyötyä. Lopuksi oli myös mahdollisuus jättää avointa palautetta sekä ohjelmakortista, esittelystä ja minusta osallistavan esittelyn vetäjänä. Seuraavaksi esittelyyn osallistuneiden avointa palautetta:

Hyvä kokonaisuus, antoi valmiin pohjan jolla ohjata ohjelmaa.

Hyvä asiasisältöä, kiva tapa esittää, selkeä. Mikä on muikkari? :)

Jennan osuus hyvä ja selkeä kiitos.

Hyvin suunniteltu, kiinnostava, aika nopeasti meni, joskus tipuin kärryiltä.

Kiva kun tää sopii todella isolle ikähaarukalle! hyvältä kuulostaa.

Ensimmäinen kerta on aina se vaikein ja todella hyvin suoriuduttu.

7.3.2 Kysely nuorisokeskuksille

Lähetin kyselyn kahdeksalle nuorisokeskukselle ja vastauksia sain seitsemältä keskukselta. Kyselyn saatteeksi lähetin saateviestin, jossa kerroin opinnäytetyöstäni ja sen aiheesta. Kysely si-

sälsi monivalintavastauksia ja avoimia kysymyksiä. Tarkoitukseni oli selvittää muiden nuorisokeskusten toimintatapoja kansainvälisestä nuorisotoiminnasta ja tulevaisuuden suunnitelmia ja ajatuksia aiheeseen liittyen.

Aloitin kyselyn suoraan kartoittamalla, onko nuorisokeskuksella valmista ohjelmakorttia tai aktiviteettia liittyen kansainvälisyyteen. Kaksi keskusta vastasi ei, neljä vastasi vaihtoehdon osittain tai räätälöitävissä ja yksi vastasi kyllä. Pyysin seuraavassa kysymyksessä kertomaan tarkemmin sen hetken tilanteesta omin sanoin, apukysymysten avulla.

Jokaisen keskustun vastauksissa oli yhteistä se, että he jakavat tietoa ja mahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan. Tietoa on saatavilla erilaisten infotilaisuuksien kautta tai soveltaen ryhmän mukaan. Nuorisokeskuksissa vierailee ja työskentelee myös vapaaehtoisia, lähinnä eurooppalaisen solidaarisuusjoukkojen kautta, jotka järjestävät erilaista ohjelmaa ja kertovat kokemuksistaan. Yksi nuorisokeskus kertoo näin:

Nyt kun saatiin evs vapaaehtoinen vihdoin meille Suomeen niin hän on ollut mukana ja kertonut mikä sai hänet lähtemään 6kk toiseen maahan vapaaehtoiseksi jne. Nuotta-nuoret ja työpajaohjaajat on tykänneet ainakin infosta ja saaneet uutta tietoa kv mahiksista joista eivät ole ees tienneet. Kesto vaihdellut 20min-reilu 1h riippuen siitä miten puheliaita nuoria ja kuinka paljon syntyy keskustelua.

Nuorisokeskukset tekevät vierailuja kouluilla kertomassa kansainvälisistä mahdollisuuksista. Yksi keskus toteuttaa toimintaa esimerkiksi näin:

Joka vuosi vaihtuvat ESC vapaaehtoiset suunnittelevat tunnin mittaisen kv-teemaisen työpajan, jota tarjotaan alueen yläkouluille ja nuorisotaloille ajatuksena tämän avulla promota kv-mahdollisuuksia.

Yhdeltä keskukselta löytyy globaalikasvatusteemainen leirikouluohjelma, joka on ilmaiseksi valittava ohjelma. Ohjelma on nimeltään leikkien ympäri maailman ja ohjelmassa leikitään eri maiden perinneleikkejä ja tutustutaan perustietoihin maista ja niiden sijainnista. Yksi keskus kertoo, että jokaisesta ohjelmasta on saatavilla kansainvälinen versio ja turvallisuussuunnitelmia, muun muassa ohjelmapaketteja eri vuodenajoilla ja niitä voi hyödyntää kansainväliset ryhmät, leirit ja leirikoulut.

Keskukset pystyvät järjestämään hyvinkin erilaista toimintaa aina kohderyhmää ajatellen. Mahdollisuuksia siis on, mutta varsinaista vakiintunutta valmista ohjelmakorttia ei ole. Kysyinkin seuraavaksi kyselyssä, olisiko nuorisokeskuksella halukkuutta suunnitella tai kehittää kansainvälistä ohjelmakorttia.

Kaikilla tähän kysymykseen vastanneista keskuksista oli halukkuutta, kiinnostusta ja innostusta ohjelmakorttia kohtaan. Yksi keskus kertoo, että on ollut keskustelua sellaisen kehittämisestä. Kiinnostusta ilmaistiin muun muassa näin:

Ohjelmakortti kuulostaa kiinnostavalta. Kv.toiminta kiinnostaa nuoria ja mitä suunnitelmallisempaa ja jäsennellympää sisältöä pystymme tarjoamaan asian tiimoilta, sen parempi.

On halukkuutta. Se helpottaisi ja nopeuttaisi työtä. Lisäksi jos käymme koululla kertomassa kv mahdollisuuksista, ei ole mitään valmista toiminnallista työpajaa tai valittuja aktiviteetteja, vaan sekin aina räätälöidään jokaiselle vierailulle erikseen. Itse asiassa olisi hienoa, jos olisi valmiita paketteja ikäryhmien mukaan.

Kiinnostaa kovasti! - Leirikouluryhmille kv-teemat tulevat tällä hetkellä luontaisesti historian ja ympäristö-temaisten ohjelmien kautta globaalien ilmiöiden tutkimisena, mutta olisi mukana miettiä myös kohdennetusti olisiko mahdollista kehittää ohjelma, jonka keskeinen teema olis kansainvälisyys.

Kuten edellisessä lainauksessa mainittiin jo, vastauksissa nousee esille myös, kuinka globaaleja ilmiöitä käsitellään ohjelmissa. Yksi vastaaja kertoo ympäristökoulupäivistä, joita he toteuttavat neljäsluokkalaisille ja teemat ovat pääosin globaaleja ilmiöitä. Näissä päivissä tutustutaan esimerkiksi veteen ja sen kiertokulkuun toiminnallisten tehtävien kautta. Reflektion ja tehtävien kautta käsitellään ilmiötä, sen vaikutuksia koko maailmaan ja sen eri osiin.

Havaitsen vastauksista kehittämishalua aiheen tiimoilta. Nuorisokeskukset tekevät yhteistyötä keskenään ja yksi vastaaja kommentoi, että ” Kaiken kaikkiaan olis mahtavaa jos voisimme luoda tietyt ohjelmakortit kaikkien keskusten käyttöön yhdessä.”

Yksi vastaajista nostaa esille resursseja koskevan ongelman. Kansainvälisyyskoordinaattorilla ei välttämättä ole aikaa käytännön työhön ja kouluvierailut ovat vähentyneet. Tulevaisuudessa olisi tarvetta esimerkiksi harjoittelijoille ja vapaaehtoisille, joiden avulla saisi kehitettyä kansainvälisyyssteemaisia ohjelmakortteja ryhmille niin keskuksessa, kuin sen ulkopuolella, esimerkiksi tapahtumissa ja vierailuilla.

Lopuksi kyselyssä kysyn vielä, minkä ryhmien ohjelmissa on mukana kansainvälisyyttä ja kuinka se näkyy. Eniten vastauksia saa toki kansainvälisyystoiminta ja nuottavalmennus, leirikoulut ja muu leiritoiminta. Omatoimimatkailu sai vähiten ääniä. Eniten nousee esille vapaaehtoiset, jotka tuovat kansainvälisyyttä keskuksiin ja ryhmät saavat näin ollen kotikansainvälisyyttä. Vapaaehtoiset ovat iso ja rikastuttava osa keskusten arkea. Kansainvälisyys näkyy

myös yhden vastaajan mukaan muuten arjessa, sillä keskuksessa työskentelee eri maista kotoisin olevia ihmisiä, joita tapaa ohjauksessa, vastaanotossa ja muualla keskuksessa. Yksi vastaaja nostaa tässä esille vielä nuorisokeskuspedagogiikan: ”Toteutustapa on nuorisokeskuspedagoginen, tavoitteet nuorisokeskusten kansainvälisten tavoitteiden mukaisia.”

Kysely antoi arvokasta tietoa muiden nuorisokeskusten ajatuksista ja inspiraatiota kehittää vielä ohjelmakorttia, josta lisää tässä työssä kohdassa jatkotutkimusehdotukset. Tavoitteenani oli tällä kyselyllä kartoittaa muiden keskusten toimintatapoja ja sain paljon tietoa avoimien kysymysten kautta. Saatujen vastauksien kautta voin havaita, että ohjelmakortti kansainvälisin teemoin olisi toivottua ja tarpeellista.

8 POHDINTA JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET

Laadullisessa tutkimuksessa työn luotettavuutta ja yleistettyyttä tulee myös arvioida (Vilkkä 2021, Luku Tutkimuksen arviointi). Määrällisessä tutkimuksessa pätevyyttä ja luotettavuutta mitataan yleensä käsitteiden reliabiliteetti (luotettavuus) ja validiteetti (pätevyys) kautta. Näitä voidaan osittain soveltaa myös laadulliseen tutkimukseen, mutta olennaisempaa on arvioida uskottavuutta ja luotettavuutta. (Jyväskylän yliopisto 2021; Vilkkä 2021 luku ”Tutkimuksen arviointi”; Tuomi & Sarajärvi 2018 luku ”Luotettavuus laadullisessa tutkimuksessa”). Luotettavuutta voidaan arvioida suunnittelun, toteutuksen, aineiston analyysin ja tulosten luotettavuuden kautta (Hautio & Kóbor-Laitinen 2021). Yleistettävyydellä tarkoitetaan sitä, onko työn tulokset siirrettävissä toiseen kohteeseen tai tilanteeseen. (Jyväskylän yliopisto 2021). Tämä työ ei tuottanut varsinaisia tuloksia, vaan tuotoksen, joka sellaisenaan olisi siirrettävissä sen monipuolisuuden vuoksi esimerkiksi toiseen nuorisokeskukseen tai organisaatioon, joka toteuttaa tai on kiinnostunut kansainvälisyydestä ja kotikansainvälisyydestä.

Tässä työssä on perehdytty tietoperustaan ja asetettu ja kuvattu tavoitteet työlle. Suunnittelu- vaiheessa on dokumentoitu työtä päiväkirjojen avulla, jotta prosessin kuvaus olisi mahdollisimman tarkka. Työn toteutuksessa on perusteltu tutkimusmenetelmien valinta ja kehittämisprosessia on kuvattu tarkasti työn osana. Kyselyihin vastanneiden vastaukset eivät olisi muuttaneet, mikäli toinen tutkija olisi sen toteuttanut. Tulosten luotettavuutta mittaa muun muassa, ovatko ne yleistettäviä, sovellettavia, hyödyllisiä ja jatkettavia (Hautio & Kóbor-Laitinen 2021). Työn tuotos, ohjelmakortti, vastaa tähän sen sovellettavuudella, hyödyllisyydellä työelämälle ja tilaajalle ja sen jatkokehittämisen mahdollisuudella. Näiden arviointiperusteiden kautta työtä voidaan pitää luotettavana ja yleistettävänä laadullisena tutkimuksena. Laadullisessa tutkimuksessa arviointia voidaan tehdä myös toisin näkökulmin (esim. Tuomi & Sarajärvi 2018 luku ”Laadullisen aineiston analyysi: sisällönanalyysi”, luku ”Luotettavuus laadullisessa tutkimuksessa”), lyhyesti arvioiden valitsin ne arviointiperusteet, jotka ovat nähtävillä toiminnallisessa opinnäytetyössä.

Tavoitteenani työssä oli aloittaa Marttisen nuorisotyön tiimin kiinnittäminen kansainväliseen nuorisotyöhön, jota Marttisessa tehdään, ja luoda konkreettinen menetelmä toteuttaa sitä. Menetelmäkortti haavematalla maailmalla pyrki vastaamaan tähän tarpeeseen ja kiinnittäminen aloitettiin osallistavalla esittelyllä Marttisessa. Toteuttamani kyselyn perusteella tavoitetta on

saavutettu, sillä kyselyssä ennen ja jälkeen osallistavan esittelyt tulokset paranivat. Esittely toteutettiin aivan harjoitteluni loppuvaiheilla ja mikäli olisin jatkanut hieman vielä työtä, olisi parempiin tuloksiin voitu päästä. Esimerkiksi olisin voinut järjestää toisen esittelyn, jossa jatkaa työtä. Marttisen tiimi on nopeasti oppiva organisaatio ja heillä on halu kehittää sekä omaa, että talon osaamista.

Jatkossa tutkimusta voitaisiin jatkaa, kuinka Marttisen nuorisotyön tiimi edelleen kiinnittyy ja jatkaa perehtymistä kansainväliseen nuorisotoimintaan. Esimerkiksi kehittämällä lisää erilaisia malleja ja arvioida oppimisen etenemistä samalla kyselyllä, jonka toteutin ja siten verrata tuloksia taas tässä työssä saatuihin tuloksiin.

Suunnittelemani ohjelmakortista Marttinen saa pohjan kotikansainvälisen toiminnan tekemiseen tai käyttää sitä sellaisenaan. Myös tulevaisuudessa muut nuorisokeskukset voivat saada siitä mallin, jota esimerkiksi Marttisen johdolla alettaisiin toteuttaa myös muissa keskuksissa. Työ antaa myös tietoa nuorten kansainvälistymisestä ja kotikansainvälisyydestä ja muistuttaa nuorisokeskusten tärkeästä roolista nuorisotyön kentällä. Kyselyssä nuorisokeskuksille havaittiin myös kiinnostusta tekemääni työtä kohtaan, joten tällaisella työmuodolla voisi olla tarvetta kaikilla keskuksilla. Jatkossa voitaisiin tutkia, kuinka ohjelmakorttia voidaan hyödyntää ja kuinka sitä voi jatkokehittää. Kotikansainvälisyyden osalta voisi tutkia, kuinka se toteutuu eri ympäristössä: nuorisokeskuksissa, peruskoulussa, lukiossa ja ammattikoulussa. Kotikansainvälisyyteen on paljon erilaisia tapoja toteuttaa, mutta voitaisiin tehdä tutkimusta lisää nuorten kokemuksista ja kuinka se vaikuttaa nuoren elämään esimerkiksi arjessa. Tutkimustuloksien ansiosta pystytään vakuuttamaan nuorisotyön tärkeys.

Koko työtä heijasti hieman kiireinen aikataulu ja se näkyy ohjelmakortissa ja opinnäytetyössä. Olen kuitenkin tyytyväinen kasattuun ohjelmaan niin lyhyessä ajassa. Tulevaisuudessa toivon, että pääsen itse kehittämistyötä vielä jatkamaan. Ohjelmakortissa pyrittiin sen muokattavuuteen ja mahdollisuuteen soveltaa. Saamani kyselyn ja tilaajalta saaman palautteen perusteella tätä tavoitetta on saavutettu. Ohjelmakortti on aika laaja, joten se vaatii ohjaajalta hieman taustatietoa ja kykyä soveltaa, jotta sitä pystyy ohjaamaan. Tiimiläiset lähtivät innolla kokeilemaan ohjelmakorttia ja se kertoi minulle siitä, että ohjelmakorttiin on helppo lähteä mukaan ja osiot vievät mennessään. Pyrin tätä havainnoimaan myös osallistavassa esittelyssä, onko osioista helppo innostua.

Opinnäytetyötä olisin voinut parantaa vielä paremmalla taustatutkimuksella ja lähdekirjallisuuden paremmalla perehtymisellä. Työ jäi kaipaamaan myöskin vielä enemmän kriittistä otetta, joka on ominaista opinnäytetöille.

Olen ollut itse aktiivinen työn tekemisessä ja toiminut itsenäisesti. Työn aloittamista helpotti työharjoittelun tekeminen tilaajan tiloissa, sillä pääsin tutustumaan työhön ja arkeen. Tutustuminen kansainvälisen nuorisotyön koordinaattorin työhön antoi perspektiiviä työn tekemiseen ja asettumaan saappaisiin. Koronapandemia hieman varjosti, sillä esimerkiksi nuorten ryhmän tulo jouduttiin perumaan. Yhteydenpito tilaajan kanssa on ollut hyvää ja se on vienyt työtä eteenpäin. Mielestäni yhteistyömme on ollut erittäin toimivaa ja helppoa.

Opinnäytetyö on laajin työ opintojen aikana ja se on tehty täysin itsenäisesti. Tämä on ensimmäinen tutkimustyöni, joten matkan varrella on tarttunut paljon uutta oppia. Olen oppinut tekemään tutkimuksellista työtä sen vaatimien ohjeiden ja sääntöjen puitteissa. Olen oppinut työskentelemään järjestelmällisesti luotujen suunnitelmien pohjalta. Työ on vaatinut paineensietokykyä ja kykyä omaksua uusia asioita nopeasti. Olen nähnyt koko kehittämistyön kaaren ja oppinut prosessin aikana niin tieteellisesti, ammatillisesti kuin yhteisöpedagogin silmin. Olen löytänyt itsestäni yhteisöpedagogin, joka haluaa kehittää ja vaikuttaa. Opinnäytetyön tekeminen on todistanut sen, että olen kykenevä ratkaisemaan ongelmia ja keksimään uusia ideoita.

Liikkuvuudesta ja kansainvälisyydestä puhuttaessa nousee esille myös ympäristönäkökulma ja kestävä kehitys. Ne ovat tärkeitä arvoja kaikissa nuorisokeskuksissa, ja aiheita olisi voinut nostaa esille enemmän opinnäytetyössä. Niitä on sivuttu hieman, mutta ovat olleet tietoinen rajaus. Työhön olisi voinut ottaa isommaksi näkökulmaksi nämä ja silloin se olisi muuttanut työn rakennetta ja näkökulmaa. Vaikka työssä ei ole nostettu näitä, arvoja ei pidä silti vähätellä ja itse pidän näitä arvoja tärkeinä. Tulevaisuudessa voisi tutkia, kuinka kestävä kehityksen periaatteet toteutuvat nuorisokeskusten kansainvälisessä nuorisotyössä ja kuinka toimintaa voitaisiin edelleen parantaa. Ympäristönäkökulma ei ole koskaan pois muodista, joten mitä tahansa tutkimusta siitä tehtäessä, aihe olisi ajantasainen ja kestävä. Ohjelmakortissa olisi voinut olla myös joku kestävään kehitykseen liittyvä osio.

Lopuksi tilaajalta saama palaute:

Jenna Lukkarin opinnäytetyön tuloksena Nuorisokeskus Marttiseen saatiin ohjelmakortti, jonka avulla voimme edistää kohderyhmiemme kansainvälisyyttä. Ohjelmakortti on laadittu hienosti siten, että kaikki Marttisen nuorisotyöntekijät voivat

ottaa sen helposti käyttöön ja toteuttaa kansainvälisyydestä kiinnostuneelle ryhmälle. Lisäksi voimme muokata tilanteen ja tarpeen mukaan ohjelmakortin toimintaa ja toteuttaa sitä osissa tai kokonaisuutena.

Opinnäytetyö toimii hyvin osana Marttisen kansainvälisen työnperehdytystä ja kuvaa hyvin kv-koordinaattorin tehtävää ja kansainvälistä työtä, jota teemme Pirkanmaalla ja myös muissa nuorisokeskuksissa.

Suuri kiitos Jennalle. Tekemäsi työn avulla meidän on hyvä jatkaa kansainvälisen työn ja osaamisen juurruttamista Nuorisokeskuksessa.

LÄHTEET

Allianssi 2021a. Toiminnan esittely. Viitattu 19.11.2021. <https://alli.fi/meista/allianssi/>

Allianssi 2021b. Kansainvälinen vaikuttaminen. Viitattu 19.11.2021. <https://alli.fi/vaikuttaminen/kansainvalinen-vaikuttaminen/>

Ampula, H. 2011. Teoksessa Selkälä, S., Törmälehto, T. & Varis, M. 2011. Kulttuurienvälinen viestintä ja kasvatusta. Oulu: Oulun yliopisto.

CIMO 2016. Neljäs vuosikokous kansainvälistymisestä. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. CIMOn vuosijulkaisu 2016. Viitattu 20.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/79717_neljannesvuosisata_kansainvalistymista.pdf

Cupar, T., Linno, M., Kiilakoski, T., Hästbacka, N., Korhonen, A. & Gretschel, A. 2017. Studying the impact of international youth work: Towards developing an evaluation tool for youth centres. Suomen nuorisokeskushdistys.

EDUFI 2021. EDUFI traineeship. <https://www.oph.fi/en/education-development-and-internationalisation/funding-internationalisation/edufi-traineeship>

Erasmus+ 2021. Euroopan komissio. Viitattu 17.11.2021 <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/fi/node/4>

eTwinning 2021. eTwinning homepage. Viitattu 18.11.2021 <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm>

European Solidarity Corps 2021. Homepage. Viitattu 17.11.2021. <https://eusolidarity-corps.eupa.org.mt/>

Finlex 2016. Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 2.6.2021.

FRA-European Union Agency for Fundamental Rights 2018. Fundamental Rights report 2018. Viitattu 20.11.2021. https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-fundamental-rights-report-2018_en.pdf

Gall, Gall & Borg 2003, 228–229. Teoksessa Valli, R. & Aarnos, E. 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Haatainen, T. 2004 Teoksessa Myllymäki, T. 2004. Pallo haltuun: Kansainvälisyyskasvatusta Suomessa. [Helsinki]: Kehitysyhteistyön palvelukeskus.

Hautio, M. & Kobor-Laitinen, Z. 2021. Laadulliset tutkimusmenetelmät, osa 4. Humanistisen Ammattikorkeakoulun tutkimuksellinen kehittämistoiminta -kurssin ppt 15.4.2021. Ei julkaistu.

Heikkilä, T 2016. Kansainvälisyystoiminta nuorisotyön mahdollisuutena- Kansainvälisyystoiminnan kartoitus ja kehittäminen Auran kulttuuri- ja vapaa-aikatoimessa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016112918137>

Helsingin kaupunki, opetusvirasto 2012. Kotikansainvälisyyden työkalupakki konkreettisia työkaluja kotikansainvälisyyden toteuttamiseen. Viitattu 18.11.2021 <https://docplayer.fi/1807088-Kotikansainvälisyyden-tyokalupakki-konkreettisia-tyokaluja-kotikansainvälisyyden.html>

Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2005, 182. Teoksessa Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Isohookana, H. 2007. Yrityksen markkinointiviestintä. [Helsinki]: Talentum Media.

Isola, A., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. 2017. Mitä osallisuus on?: Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Isola, A-M. 2017. Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Yami Creative. Viitattu 1.10.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=T5PUgtFihuw>

Jyväskylän yliopisto 2021. Tutkimuksen toteuttaminen. Viitattu 11.11.2021. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen>

Ketola, S. 2011. Teoksessa Selkälä, S., Törmälehto, T. & Varis, M. 2011. Kulttuurienvälinen viestintä ja kasvatus. Oulu: Oulun yliopisto.

Kóbor-Laitinen, Z. & Lind, K. 2021. Laadulliset menetelmät. Humanistisen Ammattikorkeakoulun tutkimuksellinen kehittämistoiminta -kurssin ppt 6.4.2021. Ei julkaistu.

Kóbor-Laitinen, Z. & Lind, K. 2021. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Humanistisen Ammattikorkeakoulun tutkimuksellinen kehittämistoiminta -kurssin ppt 16.3.2021. Ei julkaistu.

Laaksonen, N. 2019. Benchmarking oppimisprosessina. Proakatemia essee pankki. Viitattu 4.11.2021. <https://essee pankki.proakatemia.fi/benchmarking-oppimisprosessina/>

Laine 2001 23; Varto 1992, 59–63. Teoksessa Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Laine 2001, 36–37. Teoksessa Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lohtaja-Ahonen, S., Kaihovirta, M., Lohtaja, S. & Kaihovirta-Rapo, M. 2012. Tehoa työelämän viestintään. 2., uudistettu painos. [Helsinki]: Talentum.

Luukko, J. 2019. Blogikirjoitus. Erasmus+ -vaihto ja Euroopan komission lähettiläänä Belgiassa. Viitattu 20.11.2021. <https://jonnaleppanen.com/2019/05/erasmus-vaihto-ja-euroopan-komission-lahettilaana-belgiassa/>

Maailmankoulu 2021. Kotisivut. Viitattu 19.11.2021. <https://maailmankoulu.fi/>

Marttinen 2021a. Nuorisokeskus Marttinen. Viitattu 1.6.2021. <https://www.marttinen.fi/nuorisokeskus/>

Marttinen 2021b. Marttinen palvelut. Viitattu 1.6.2021. <https://www.marttinen.fi/kokous-ja-juhlatalo/>

Marttinen 2021c. Marttinen henkilöstö. Viitattu 3.6.2021. <https://www.marttinen.fi/yhteystiedot/meidan-tiimi/>

Marttinen 2021d. Kansainvälinen nuorisotyö. Viitattu 2.6.2021. <https://www.marttinen.fi/nuorisokeskus/kansainvalinen-nuorisotyö/>

Marttinen 2021e. Kansainvälinen toiminta. Viitattu 1.6.2021. <https://www.marttinen.fi/nuorisokeskus/kansainvalinen-nuorisotyö/>

Marttisen perehdyttämisaineisto 2021. Viitattu 22.11.2021. Ei julkaistu.

Mattila, P. 2012. Opetushallitus 2012 & CIMO. Kotikansainvälisyys. Kansainvälisyystaitoja kaikille. Viitattu 9.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/oph_kotikansainvalisyys_5.pdf

Myllymäki, T. 2004. Pallo haltuun: Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. [Helsinki]: Kehitysyhteistyön palvelukeskus.

Nivala, E. & Ryyänen, S. 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2013, vol 14. Viitattu 1.10.2021. <https://docplayer.fi/30318000-Kohti-sosiaalipedagogista-osallisuuden-ideaalia.html>

Nordplus 2021. The Nordplus Programme. Viitattu 19.11.2021. <https://www.nordplusonline.org/about/nordplus/>

Nuorisokeskusten pedagoginen työote 2021. Marttisen harjoittelijan perehdytys, osaamismerkki. Viitattu 25.10.2021. Ei julkaistu.

Nuorisotilastot 2021. Viitattu 25.10.2021 <https://nuorisotilastot.fi/214/visualisoinnit/kansainvalinen-nuorisotyö/>

Nuorten EU-huippukokouksen julkilausuma. 2020. Uuden sukupolven Eurooppa. Viitattu 20.11.2021. <https://allianssi.kuvat.fi/kuvat/Julkaisut/Nuorten+EU-huippukokous/Nuorten+EU-huipparin+julkilausuma+2020+web.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021. Suomen nuorisokeskukset. Viitattu 1.6.2021. <https://okm.fi/nuorisotyön-keskukset>.

Opetushallitus & CIMO 2012. Kotikansainvälisyys. Kansainvälisyystaitoja kaikille. Viitattu 9.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/oph_kotikansainvalisyys_5.pdf

Opetushallitus & Erasmus+ 2020. Fakta Express 3A/2020: Ulkomailta palaa avarakatseisempi ja ammattitaitoisempi tiimipelaaja. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kokemuksia EU:n Erasmus+ -ohjelmasta vuosilta 2017–2019. Viitattu 20.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/fakta-express-3a-2020-saavutettava_0.pdf

Opetushallitus 2021a. Kehittäminen ja kansainvälisyys. Viitattu 5.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys>

Opetushallitus 2021b. Kansainvälisyysosaaminen. Viitattu 7.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/piilotettu-osaaminen>

Opetushallitus 2021c. Globaalikasvatus. Viitattu 7.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/globaalikasvatus-ja-kansainvalisyys>

Opetushallitus 2021d. Globaalikasvatus ja kestävän kehityksen tavoitteet. Viitattu 7.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/globaalikasvatus-ja-kestavan-kehityksen-tavoitteet>

Opetushallitus 2021e. Kansainvälisyyttä kaikille! Viitattu 18.11.2021. <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kansainvalisyysta-kaikille-julkaisu.pdf>

Opetushallitus 2021f. Valtionavustus ja kansainvälistymisrahoitus. Viitattu 18.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/palvelumme/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset-ja-kansainvalistymisrahoitus>

Opetushallitus 2021g. Kansalaisten Eurooppa-ohjelma. Viitattu 19.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/mika-kansalaisten-eurooppa-ohjelma>

Opetushallitus 2021h. Luova Eurooppa. Viitattu 19.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/mika-luova-eurooppa>

Opetushallitus 2021i. Nordic Master ohjelma. Viitattu 19.11.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/kansainvalistymisrahoitus/korkeakoulutuksen-kansainvalistymisen-tuki/nordic-master>

Oppimistyyli 2021. Viitattu 22.10.2021. <https://peda.net/hirvensalmi/elomaan-koulu/y1%C3%A4koulu/oppiaaineet/oppilaan-ohjaus/7-luokka/oppimistyyli2/oppimistyyli2>

Puranen, Mari 2021. VS: Kansainvälisyyskoordinaattori. E-mail mari.puranen@piispala.fi 25.10.2021.

Rajala, A. & Lehtomäki, E. 2019. Kasvatus. 50. Vuosikerta. Kasvatusopillisen aikakauskirjan 156. Vuosikerta. Kasvatus ja koulun 105. vuosikerta. Viitattu 4.11.2021. https://ktl.jyu.fi/fi/julkaisut/kasvatus/arkisto/kasvatus5_2019_sisjapk.pdf

Salonen 2013, Kehittämistoiminnan konstruktivistinen malli. Teoksessa Salonen, K., Eloranta, S., Hautala, T., & Kinos, S., 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 108. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere 2017.

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön: Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Salonen, K., Eloranta, S., Hautala, T. & Kinos, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmät ammattikorkeakoulussa. Turun AMK:n julkaisu.

SALTO 2021. SALTO-YOUTH. Viitattu 19.11.2021. <https://www.salto-youth.net/about/>

Selkälä, S. 2011. Teoksessa Selkälä, S., Törmälehto, T. & Varis, M. 2011. Kulttuurienvälinen viestintä ja kasvatus. Oulu: Oulun yliopisto.

Selkälä, S., Törmälehto, T. & Varis, M. 2011. Kulttuurienvälinen viestintä ja kasvatus. Oulu: Oulun yliopisto.

Sitra 2021a. Megatrendit 2020. Viitattu 13.11.2021. <https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2020/>

Sitra 2021b. Megatrendit 2020. Viitattu 13.11.2021. <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#megatrendit-2020>

SNK ry 2021a. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. Suomen nuorisokeskukset ja palvelut. Viitattu 1.6.2021. <https://www.snk.fi/keskukset/>

SNK ry 2021b. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. Suomen nuorisokeskukset. Viitattu 2.6.2021. <https://www.snk.fi/keskukset/>

SNK ry 2020c. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. Toimintakertomus. Viitattu 2.6.2021. <https://www.snk.fi/wp-content/uploads/snk-ry-toimintakertomus-2020.pdf>

SNK ry 2021d. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. Kansainvälinen nuorisotyö nuorisokeskuksessa. Viitattu 1.6.2021. <https://www.snk.fi/palvelut/kv-toiminta/>

Ståhlberg, Leena 2019. Pienryhmäohjaajan opas. Jyväskylä: PS-kustannus.

The European Youth Forum 2021. The European Youth Forum: our goals & Vision. Viitattu 19.11.2021. <https://www.youthforum.org/european-youth-forum-our-goals-vision>

The Maastricht Global Education Declaration 2002. Europe-wide Global Education Congress Maastricht European Strategy Framework. Viitattu 15.11.2021. <https://rm.coe.int/168070e540>

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta: Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. [Tampere]: Tampere University Press: Taju [jakaja].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomi, L. 2017. Ahkerat & Rohkeat osaajat maailmalla! CIMOn kansainvälisten harjoitteluohjelmien vaikuttavuusarviointi. Raportit ja selvitykset 2017:4. Viitattu 20.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/132219_ahkerat_rohkeat_osaajat_maailmalla.pdf

Tuominen, K. & Ahola, T. 2011. Development Models: Intrapreneurship - Excellence Criteria - EFQM 2013. Benchmarking.

Typpi, M-R. 2016. Kansainvälisen toiminnan merkitys nuorelle: NMKY:n Pohjoismaisen lapsi- ja nuorisotyön näkökulmasta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Viitattu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016113018281>

Valli, R. & Aarnos, E. 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Varis, M. 2011. Teoksessa Selkälä, S., Törmälehto, T. & Varis, M. 2011. Kulttuurienvälinen viestintä ja kasvatus. Oulu: Oulun yliopisto.

Vehviläinen, S. 2020. Ohjaustyön opas: Yhteistyössä kohti toimijuutta. Neljäs, korjattu painos. [Helsinki]: Gaudeamus.

Vilka, H. 2021. Tutki ja kehitä. 5., päivitetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Virtanen 2000. Teoksessa Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta: Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. [Tampere]: Tampere University Press: Taju [jakaja].

YLE uutiset 2021. Globaalit ilmiöt. Viitattu 1.11.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-12010057>

Young Ambassadors- ja Future Leaders 2020. Lähde liikkeelle! Lukiolaisten vaihto-ohjelmien vaikutuksia. Viitattu 20.11.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/uusi-lahde-liikkeelle-lukiolaisten-vaihto-ohjelman-vaikutuksia_0.pdf

Åberg, L. 2020. Yhteisöviestintä kovissa kriiseissä. Merkityksellistävän yhteisöviestinnän malli. Viitattu 15.10.2021. http://procom.fi/wp-content/uploads/2020/10/Leif-%C3%85berg_Uusi-pizza-1.pdf

LIITTEET

Liite 1 Ohjelmakortti Haavematalla maailmalla

HAAVEMATKALLA MAAILMALLA

- Saat oman matkakortin, jossa on erilaisia tehtäviä. Tehdään niitä yhdessä.
- Tehtävien välissä välillä jutellaan.
- Saat tehdä omalla tavallasi. Ei tarvitse tietää mitään, eikä vääriä vastauksia ole. Olet haaveilijana juuri hyvä noin!
- Aloitetaan!

MATKA ALKAA!

TEHTÄVÄ: tutki maailmankarttaa ja maiden lippuja. Voit käyttää puhelinta tiedon etsimiseen. Etsi valitsemastasi maasta jokin tieto. Se voi olla mikä tahansa. Kirjoita se matkakorttiisi. Tässä saat käyttää aikaa ja tutkia rauhassa.

KOHTI LENTOKENTTÄÄ

TEHTÄVÄ: Harjoittele esittelemään itsesi valitsemallasi kielellä. Voit harjoitella kaverin kanssa tai itsekseksi. Opettele suullisesti ja kirjoita esittelysi matkakorttiin! Kun kaikki ovat valmiita, esittelemme itsemme koko ryhmälle. Voit käyttää apuna puhelinta.

Esimerkki:

"Hei, Minä olen/minun nimi on. Olen kotoisin _____. Olen ____-vuotias."

PASSIN TARKISTUS

TEHTÄVÄ: Parin tai ryhmän kanssa vuorotellen selitetään ja arvataan sanoja. Saatte selitettävät sanat ohjaajalta. Jotkut sanat saattavat olla vaikeampia, ei haittaa, jos ei tiedä. Voit ottaa uuden sanan tilalle. Merkkää matkakorttiisi tehtyäsi.

TURVATARKASTUS

TEHTÄVÄ: Kuulet erilaisia kappaleita. Merkitse matkakorttiisi, mistä veikkaat kappaleen olevan peräisin!

1. 🎵
2. 🎵
3. 🎵
4. 🎵
5. 🎵
6. 🎵
7. 🎵

LENTOON NOUSU

TEHTÄVÄ: Näet erilaisia kuvia taululta. Kirjoita matkakorttiisi kaksi ensimmäistä ajatusta, jotka tulevat mieleesi kyseisestä kuvasta.

LENTOKONEESSA

TEHTÄVÄ: Ohjaaja kertoo nuorisovaihtoista. Sen jälkeen suunnitellaan ryhmissä kuvitteellinen nuorisovaihto. Minne haluaisitte lähteä ja mitä tehdä? Millainen olisi unelmienne reissu? Kirjoittakaa matkakortteihinne ja kerrotaan lopuksi muille.

LASKEUTUMINEN

TEHTÄVÄ: tehdään ryhmissä omavalintainen teos, joka kuvastaa Suomea tai suomalaisuutta. Kirjoittakaa ajatuksenne matkakorttiin. Esitetään lopuksi koko ryhmälle.

Esimerkiksi: Pieni näytelmä, still-kuva, runo, laulu, piirustus

MATKALAUKUN ODOTTELU

TEHTÄVÄ: Keksitään vuorotellen kuvitteellisia tapahtumia tai tilanteita. Osoitetaan ryhmässä henkilöä, jota omasta mielestä kuvaa parhaiten tapahtuma tai tilanne. Ohjaaja voi antaa esimerkin. Piirrä matkakorttiisi haluamallasi tavalla tämän tehtävän ajatukset.

PERILLÄ

TEHTÄVÄ: kuubalainen leikki, Papin hattu. Ohjaaja kertoo säännöt. Matkakortissa on erilaisia kasvoja. Väritä kasvot, jotka kuvaavat eniten mielestäsi tätä leikkiä.

Liite 3 Kysely Marttisen nuorisotyöntiimille

Tiimin kysely

TÄYTTÖOHJE:

Arvioi lausetta asteikolla 1-5 nykyhetken tilanteen mukaan.

1. Ei lainkaan
2. Vähän
3. Jokseenkin
4. Hyvin
5. Täysin

1. Koen, että minulla on tarpeeksi tietoa Marttisen kansainvälisyystoiminnasta.

	Ei lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Hyvin	Täysin
1	☐	☐	☐	☐	☐

2. Tiedän, millaisia vaihtoehtoja Marttinen tarjoaa kansainvälistymiseen nuorille.

	Ei lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Hyvin	Täysin
2	☐	☐	☐	☐	☐

3. Jos nuori soittaisi minulle kysyäkseni lisätietoja kansainvälistymisestä, osaisin kertoa hänelle lisätietoja.

	Ei lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Hyvin	Täysin
3	☐	☐	☐	☐	☐

4. Jos nuori soittaisi minulle kysyäkseni lisätietoja kansainvälistymisestä, ohjaisin hänet kansainvälisyyskoordinaattorin pakeille.

	Välittömästi	Kysyisin henkilötiedot ja välittäisin asian eteenpäin	En osaa sanoa/riippuu asiasta	Neuvoisin ensin itse, sitten ohjaisin eteenpäin	Neuvoisin itse
4	☐	☐	☐	☐	☐

5. Minulla on varma olo ohjata kansainvälisyystoimintaa.

	Ei lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Hyvin	Täysin
5	☐	☐	☐	☐	☐

6. Minulla on erilaisia menetelmiä kansainvälisyyskasvatukseen.

	Ei lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Hyvin	Täysin
6	☐	☐	☐	☐	☐

7. Koen työpajasta olleen minulle hyötyä.

	Ei	En osaa sanoa	Kyllä
7	☐	☐	☐

8. Anna palautetta yleisesti työpajasta? Risuja, ruusuja...Miten meni? Miten arvioisit Jennan onnistuneen työpajan vetäjänä? Ohjaustaidot? Oliko selkeä? Oliko mielenkiintoinen? Mitä voisi kehittää? Mihin ensi kerralla kiinnittää huomiota? Kerro omin sanoin :)

Kirjoita vastaus

Lähetä

Liite 4 Kysely nuorisokeskuksille

Kysely opinnäytetyötä varten

Täyttöohje: Kysely pitää sisällään monivalintakysymyksiä ja omin sanoin kirjoitettuja avoimia vastauksia. Kysely ei anna täyttä anonymiteettia: näen vastauksista, mitkä nuorisokeskukset ovat vastanneet ja mikäli kirjoitat nuorisokeskuksesi nimen avoimiin vastauslaatikkoihin. Kysymykset 2 ja 5 ovat anonyymeja. Kysymyksiä on yhteensä 6. Vastaaminen kestää noin 5-10 minuuttia.

Kiitos!

1. Nuorisokeskus, jossa työskentelen on

- ☐ Anjala
- ☐ Hyvärilä
- ☐ Metsäkartano
- ☐ Oivanki
- ☐ Piispala
- ☐ Pikkusyöte
- ☐ Vasatokka
- ☐ Villa Elba

2. Nuorisokeskuksellani on valmis ohjelmakortti/aktiviteetti kansainvälisyysysteemalla.

- ☐ Ei
- ☐ Kyllä
- ☐ Osittain/räätälöitävissä

3. Mikäli vastasit ei edelliseen, tämän kysymyksen voit jättää väliin. Kerro omin sanoin/ranskalaisin viivoin ohjelmastanne: millainen se on, sisältö, kesto, menetelmät, tavoitteet. Kuinka ohjelma toimii, onko se suosittu? Mitä muuta haluat kertoa?

Kirjoita vastaus

4. Olisiko nuorisokeskuksellasi halukkuutta alkaa suunnitella tai kehittää kansainvälistä ohjelmakorttia? Kerro omin sanoin/ ranskalaisin viivoin ajatuksistanne, tämän hetken tilanteesta tai tulevaisuuden suunnitelmista.

Kirjoita vastaus

5. Minkä ryhmien ohjelmissa on mukana jollain tavalla kansainvälisyyttä?

- ☐ Leirikoulu
- ☐ Nuottavalmennus
- ☐ Muu leiritoiminta
- ☐ Kv-toiminta
- ☐ Omatoimimatkailu

6. Millä tavalla kansainvälisyys näkyy valitsemiesi ryhmien ohjelmissa?

Kirjoita vastaus

Lähetä